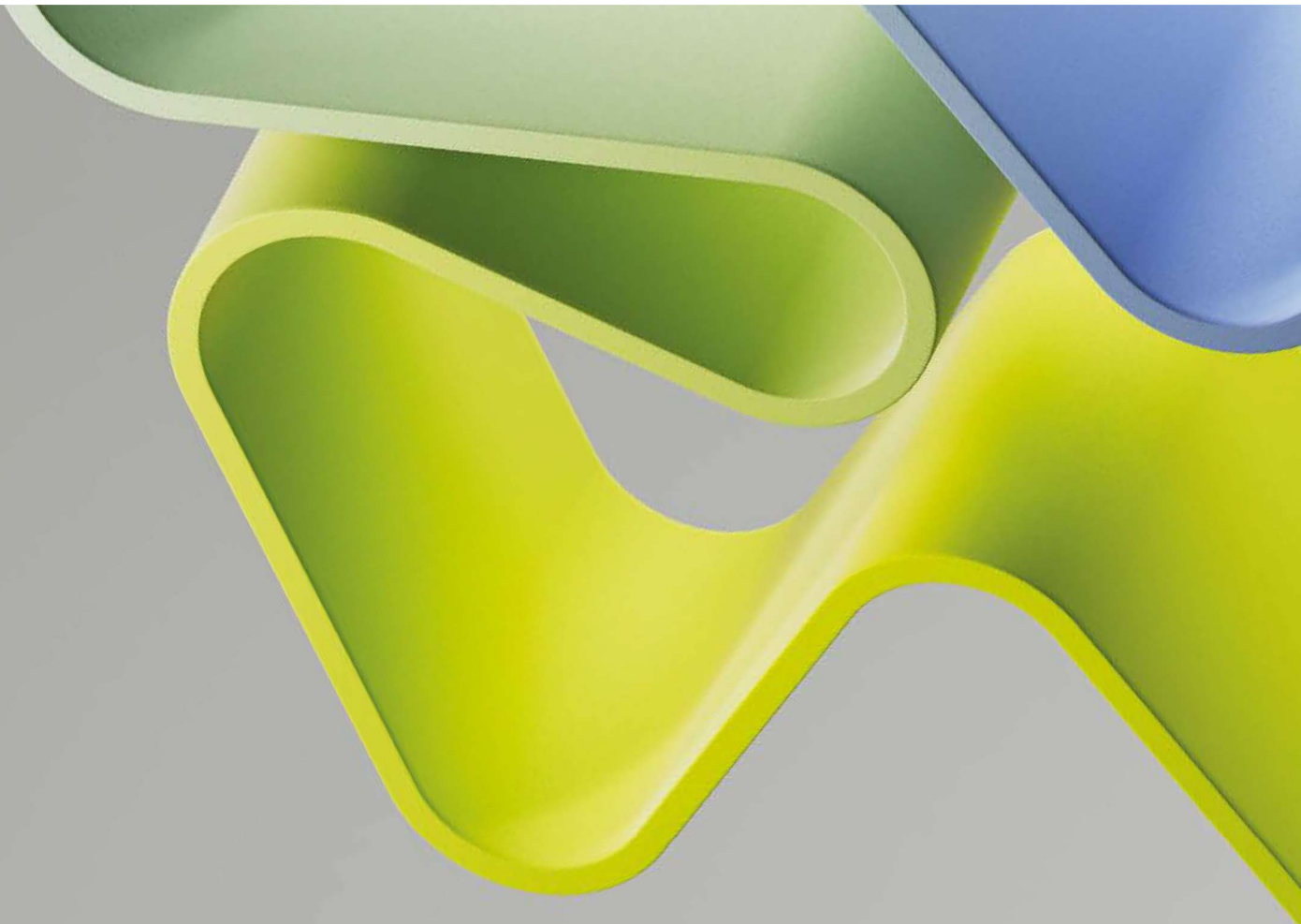

Forskningssrådets budsjett 2024

Budsjett 2024

Innholdsfortegnelse

Innledning	5
Samlet oversikt over tildelingene	7
Departementene	7
Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2023-2032	7
Porteføljestyre og øvrige bevilgende organer	9

Departementene	11
Kunnskapsdepartementet	11
Nærings- og fiskeridepartementet	13
Energidepartementet	14
Landbruks- og matdepartementet	15
Klima- og miljødepartementet	16
Helse- og omsorgsdepartementet	17
Utenriksdepartementet	18
Samferdselsdepartementet	18
Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet	19
Kommunal- og distriktsdepartementet	19
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	20
Justis- og beredskapsdepartementet	21
Barne- og familiedepartementet	21
Finansdepartementet	22
Kultur- og likestillingsdepartementet	23
Forsvarsdepartementet	23

Porteføljer	25
Porteføljestyre	25
Forskningssystemet	25
Banebrytende forskning	27
Innovasjon	29
Demokrati og global utvikling	30
Energi og transport	32
Helse	33
Klima og miljø	35
Mat og bioressurser	37
Muliggjørende teknologier	38
Samisk samfunn og kultur	39
Velferd og utdanning	39
Administrerende direktør	41
Forvaltningsoppgaver	41

Tabeller	45
----------	----

Innledning

Innledning

Definisjoner og inndelinger

Forskningsrådets budsjettbok 2024 gir en samlet fremstilling av Forskningsrådets inntekter i 2024 så langt disse er kjent pr 1. mars 2024.

Dokumentet gir først en overordnet beskrivelse av samlede tildelinger fra departementene. Deretter følger en redegjørelse for tildelingene fra det enkelte departementet og hvilke føringer som er knyttet til disse. Til slutt gis det en detaljert redegjørelse for hvordan tildelingene fordeler seg på porteføljer og budsjettformål. Styret vedtok Budsjett 2024 på sitt møte i desember 2023. Fordelingene mellom budsjettformål er i all hovedsak fastsatt gjennom statsbudsjettet og departementenes tildelingsbrev. Uspesifisert vekst og kutt er fordelt i tråd med Forskningsrådets budsjettforslag.

Forskningsrådets FoU-budsjett for 2024 er på 11,36 mrd. kroner. Forskningsrådets tildelinger kommer fra alle 16 departementer. Forskningsrådet mottar i tillegg noen midler fra private og offentlige kilder som ikke bevilges over statsbudsjettet. Disse omtales som diverseinntekter. Budsjettet inndeles i porteføljeområder og i en rekke forskningspolitiske dimensjoner, hvor langtidsplanens prioriterte områder utgjør den viktigste.

I Budsjettbok 2024 redegjøres det for tre budsjett dimensjoner. Disse er årets budsjett 2023, revidert budsjett 2023, og revidert budsjett per februar 2024. Revidert budsjett 2023 består av årets budsjett 2023 samt endringer gjennom året. Revidert budsjett per februar 2024 er i all hovedsak fastsatt gjennom statsbudsjettet og departementenes tildelingsbrev.

Forskningsrådet 1. mars, 2024

Samlet oversikt over tildelingene

Samlet oversikt over tildelingene

Departementene

Forskningsrådets samlede tildelinger fra departementene i 2024 er på 11,36 mrd. kroner. Sammenlignet med årets budsjett 2023 innebærer det en nominell vekst på 567 mill. kroner, eller 5 prosent. Samlet sett er det en videreføring i tildelingene til Forskningsrådet i 2024 på samme nivå som i 2023. Det er en realvekst i tildelingene fra KD, HOD, JD og BFD, mens det er en realnedgang i tildelingene fra LMD, AID, UD, FIN og FD. Tildelingene fra øvrige departementer er i all hovedsak prisjustert. Endringen på hvert departement er nærmere omtalt i departementskapitlene.

Tabell: FoU-inntekter over statsbudsjettet fordelt på departementer, 1 000 kroner.

	2023		2024	2023-2024
	Årets budsjett	Rev. bud.	Rev. bud. per februar	Endring
KD Kunnskapsdepartementet	5 048 332	5 156 347	5 374 606	326 274
NFD Nærings- og fiskeridepartementet	2 154 655	2 211 663	2 263 500	108 845
ED Energidepartementet	919 500	919 474	933 200	13 700
LMD Landbruks- og matdepartementet	470 599	403 177	391 916	-78 683
KLD Klima og miljødepartementet	627 299	640 685	651 094	23 795
HOD Helse- og omsorgsdepartementet	381 211	389 353	413 114	31 903
UD Utenriksdepartementet	272 055	264 655	270 048	-2 007
SD Samferdselsdepartementet	107 400	110 373	111 200	3 800
DFD Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet ¹	0	0	151 137	151 137
KDD Kommunal- og distriktsdepartementet	203 902	208 408	63 741	-140 161
AID Arbeids- og inkluderingsdepartementet	191 035	195 115	165 150	-25 885
JD Justis- og beredskapsdepartementet	62 631	63 943	69 092	6 461
BFD - Barne- og familiedepartementet	42 107	43 006	50 821	8 714
FIN Finansdepartementet	40 800	38 805	39 300	-1 500
KUD Kultur- og likestillingsdepartementet	30 909	31 530	32 164	1 255
FD Forsvarsdepartementet	22 200	22 200	22 000	-200
Departementsinntekter	10 574 635	10 698 734	11 002 083	427 448
DIVERSE Diverse	217 584	389 598	357 110	139 526
Total sum	10 792 219	11 088 332	11 359 193	566 974

1) DFD er et nytt departement etablert 1.1.2024. Midlene Forskningsrådet mottar fra DFD er overført fra KDD.

Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2023-2032

Budsjettåret 2024 er andre år i ny langtidsplan (2023-2032). Det er ingen aktivitetsområder i Forskningsrådet som ikke omfattes av prioriteringene i planen. På samme måte som for forrige langtidsplan vil derfor Forskningsrådets samlede innsats inngå i oppfølgingen av også den nye planen. Dette er naturlig ut ifra at langtidsplanen angir mål og prioriteringer for regjeringens samlede forskningspolitikk, hvor Forskningsrådet er et særlig viktig redskap. Den nye planen tydeliggjør og vektlegger langtidsplanens innsatsområder på nye måter. Samfunnsutfordringene knyttet til bærekraft, tilgjengelighet, helse, samfunnssikkerhet, og velferdssamfunnets fellesskapsløsninger er trukket tydeligere frem gjennom å ha blitt tydeligere egne mål og prioriteringer.

Tildelingene til Forskningsrådet i 2024 er samlet sett på nivå med tildelingene i 2023, selv om det er nominell vekst på enkelte områder. Det betyr at langtidsplanens brede ambisjoner ikke gis et løft gjennom Forskningsrådet i 2024. Planen legger til grunn at oppfølgingen skal skje innenfor rammen av dagens tildelingsnivå og budsjett 2024 uttrykker dette.

Tabell: FoU-inntekter fordelt på langtidsplanens mål og prioriteringer, mill. kroner.

		2023	2023	2024
		Årets budsjett	Rev. Budsjett	Rev.bud. per februar
Mål	Styrket konkurransekraft og innovasjonsevne	3 126	3 191	3 307
	Et kunnskapsintensivt næringsliv i hele landet	1 181	1 217	1 260
	Grunnbevilgninger og institusjonell støtte	1 700	1 727	1 779
	Innovasjon i stat og kommune	59	59	59
	Uttesting og kommersialisering av FoU	187	187	209
	Høy kvalitet og tilgjengelighet	2 675	2 690	2 724
	Fagmiljøer og talenter	1 569	1 581	1 594
	Forskningsinfrastruktur	838	838	848
Tematiske prioriteringer	Rettede internasjonaliseringstiltak	268	272	281
	Hav og kyst	922	950	891
	Havteknologi og maritim innovasjon	198	202	206
	Marine bioressurser og havforvaltning	438	462	403
	Petroleum og mineraler	286	286	283
	Helse	481	503	495
	Helse, forebygging og behandling	481	503	495
	Klima, miljø og energi	1 643	1 700	1 695
	Bioøkonomi og forvaltning	401	437	469
	Bærekraftige byregioner og transportsystemer	97	100	100
	Klima, polar og miljø	341	341	345
	Miljøvennlig energi og lavutslippsløsninger	804	823	780
	Muliggjørende og industrielle teknologier	805	893	972
	IKT og digital transformasjon	436	523	603
	Nano-, bioteknologi og teknologikonvergens	368	370	369
	Samfunnssikkerhet og beredskap	352	370	351
	Global utvikling, ulikhet, og demokratibyggning	210	200	204
	Samfunnssikkerhet, sårbarhet og konflikt	142	169	147
	Tillit og fellesskap	721	723	878
	Demokrati, styring og forvaltning	82	84	84
	Kultur, sivilsamfunn og medienes rolle	231	210	254
	Utdanning og livslang læring	239	256	248
Utenforskap, inkludering, kulturmøter og migrasjon	85	87	90	
Velferdstjenester	85	87	203	
Nasjonale fellesfunksjoner	66	72	46	
Nasjonale fellesfunksjoner	66	72	46	
Sum	10 792	11 091	11 359	

Sammenlignet med Årets budsjett 2023 viser gjennomgangen følgende endringer:

- Målet Styrket konkurransekraft og innovasjonsevne har en vekst fra 2023, mest på kommersialisering av FoU.
- Målet Høy kvalitet og tilgjengelighet øker noe, først og fremst knyttet til rettede internasjonaliseringstiltak.
- Hav og kyst reduseres, i særlig grad innenfor Marine bioressurser og havforvaltning, noe som i hovedsak skyldes utfasing av finansieringen til *Arven etter Nansen* og en liten nedgang innenfor havbruksforskning.
- Helse har en svak økning knyttet til satsingene på behandling, bedrehelse og livskvalitet og helse-, omsorgs- og velferdstjenester.
- Klima, miljø og energi har en svak økning; noe vekst til mat- og biobaserte næringer, samt et økt foreløpig budsjett fra Forskningsmidlene over jordbruksavtalen og Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter. På den annen side har det vært en reduksjon til ny klimavennlig teknologi.
- Muliggjørende og industrielle teknologier får en vekst, som i all hovedsak skyldes den nye satsingen på fremtidens databehandling.
- Samfunnssikkerhet og beredskap videreføres på samme nivå.
- Tillit og fellesskap forsterkes. Først og fremst knyttet til tildelingen til innovasjon i, om og med kommunale helse- og omsorgstjenester, men også som følge av en vekst til de regionale vitensentrene.

Porteføljestyre og øvrige bevilgende organer

Forskningsrådet har fra 2024 redusert antall porteføljestyre fra 16 til 11. Porteføljestyrene har ansvar for prosjektinvesteringer innenfor sitt porteføljeområde, legge planer og utlysning for fremtidige investeringer og gi råd om hvordan egne porteføljeinvesteringer kan inngå i Forskningsrådets samlede porteføljer. Styret har selv bevilgnings- og porteføljeansvar for større tværgående virkemidler. Dette gjelder grunnbevilgninger til instituttsektoren, forskningsinfrastruktur, senterordningene Sentre for fremragende forskning (SFF) og Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI), rekruttering, rettede internasjonale tiltak og enkelte andre poster. Administrerende direktør er tillagt bevilgningsansvaret for forvaltningsoppdrag, sekretariater og eventuelle virksomhetskostnader over FoU-budsjettet.

Endringene i tildelingen fra 2022 til 2023 til porteføljestyrene er sammenfallende med de områdene i langtidsplanen som fikk endrede rammer. Dette innebærer at det er i særlig grad porteføljestyre for Energi, transport og lavutslipp som får betydelig reduksjon, men også Industri og tjenestenæringer, Petroleum, Muliggjørende teknologier og Landbasert mat, miljø og bioressurser har fått reduserte budsjetter. Porteføljestyrene for Naturvitenskap og teknologi, Livsvitenskap, Humaniora og samfunnsvitenskap, Velferd, kultur og samfunn, Klima- og polarforskning har fått størst vekst.

Tabell: FoU-inntekter fordelt på styrende organer¹ i Forskningsrådet, 1 000 kroner.

	2023		2024	2023-2024
	Årets budsjett	Rev. bud.	Rev. bud. per februar	Endring
Forskningssystemet	1 296 424	1 301 079	1 319 052	22 628
Banebrytende forskning	1 557 351	1 524 608	1 584 521	27 170
Innovasjon	1 381 797	1 427 235	1 492 151	110 354
Demokrati og global utvikling	388 487	406 471	388 501	14
Energi og transport	1 375 988	1 400 404	1 359 795	-16 193
Helse	501 580	523 342	628 933	127 353
Klima og miljø	566 105	580 826	533 683	-32 422
Mat og bioressurser	445 425	471 009	452 593	7 168
Muliggjørende teknologier	666 994	754 348	830 419	163 425
Samisk samfunn og kultur	13 500	13 600	13 600	100
Velferd og utdanning	517 903	559 947	536 132	18 229
Adm. Dir.	2 304 812	2 127 934	2 222 013	-82 799
Total sum	11 016 365	11 090 803	11 361 393	345 027

1) Nye porteføljestyre er opprettet fra 1.1.2024. Tall for 2023 er en beregning basert på budsjettformål fordelt på de nye porteføljestyrene.

Departementene

Departementene

Kunnskapsdepartementet

Tildelingen fra Kunnskapsdepartementet i 2024 er på 5 374 mill. kroner per februar.

Tabell: Tildelingen fra KD fordelt etter kap. post og etter ansvarlig porteføljestyre. 1 000 kroner.

	2023		2024	
	Årets budsjett	Rev. budsjett	Årets budsjett	Rev. bud. per februar
KD Kap. 201.21	221 900	226 740		
Forskningssystemet	13 000	13 640		
Velferd og utdanning	208 900	213 100		
KD Kap. 201.50			230 600	230 600
Forskningssystemet			13 500	13 500
Velferd og utdanning			217 100	217 100
KD Kap. 226.21		300		
Annet		300		
KD Kap. 226.71	94 351	96 366	115 285	115 585
Forskningssystemet	94 351	96 366	115 285	115 585
KD Kap. 285.51			3 013 973	3 013 973
Adm.dir-fullmakt			274 439	274 439
Banebrytende forskning			95 000	95 000
Demokrati og global utvikling			42 478	42 478
Energi og transport			59 497	59 497
Forskningssystemet			1 039 583	1 039 583
Helse			166 376	166 376
Innovasjon			416 945	416 945
Klima og miljø			176 453	176 453
Mat og bioressurser			19 756	19 756
Muliggjørende teknologier			631 744	631 744
Velferd og utdanning			91 702	91 702
KD Kap. 285.52	1 742 554	1 795 114	1 769 145	1 769 145
Adm.dir-fullmakt	128 331	143 351	142 977	142 852
Banebrytende forskning	1 477 351	1 489 351	1 489 296	1 489 521
Demokrati og global utvikling	1 292	1 292	1 292	1 292
Forskningssystemet	113 310	113 310	113 310	113 210
Innovasjon	2 635	2 635	2 635	2 635
Klima og miljø	9 635	9 635	9 635	9 635
Muliggjørende teknologier	-	25 540		
Samisk samfunn og kultur	10 000	10 000	10 000	10 000

	2023		2024	
	Årets budsjett	Rev. budsjett	Årets budsjett	Rev. budsjett
KD Kap. 285.53	1 913 094	1 954 524		
Adm.dir-fullmakt	274 439	274 439		
Banebrytende forskning	80 000	35 000		
Demokrati og global utvikling	42 478	42 478		
Energi og transport	59 497	59 497		
Forskningssystemet	190 874	190 874		
Helse	62 676	74 408		
Innovasjon	396 945	396 945		
Klima og miljø	216 453	216 453		
Mat og bioressurser	19 756	19 756		
Muliggjørende teknologier	478 274	519 704		
Velferd og utdanning	91 702	124 970		
KD Kap. 285.54	787 609	804 432		
Forskningsystemet	787 609	787 609		
Muliggjørende teknologier		16 823		
KD Kap. 287.57	234 990	240 057		
Adm.dir-fullmakt	234 990	240 057		
KD Kap. 287.70			239 903	245 303
Adm.dir-fullmakt			239 903	245 303
KD Kap. 288.21	38 814	38 814		
Forskningsystemet	38 814	38 814		
Total	5 033 312	5 156 347	5 368 906	5 374 606

Føringer fra departementet i 2024 (tall i mill. kroner i parentes):

Kap. 285 post 51 Strategiske forskningsprioriteringer

- Forsknings- og datainfrastruktur videreføres på samme nivå som i 2023.
- Framtidens databehandling – femårig forsknings- og innovasjonssatsing på kunstig intelligens (1 000 over perioden). Budsjettert med 153,5 mill. kroner i 2024.
- Forskning og innovasjon på kommunale helse- og omsorgstjenester (+ 103,7). Omfordelt midler fra Regionale forskningsfond.
- INTPART videreføres på samme nivå som i 2023.
- Polarforskning – de konkurranseutsatte midlene videreføres fra 2023.
- Nærings-Ph.d. – ordningen styrkes (+ 10)
- FORNY – ordningen styrkes til tidligfasekommersialisering (+ 10)
- EURATOM – ordningen for norsk deltakelse styrkes (+ 10)
- RETUR-EU – Rammen for Retur-EU er satt til 500 mill. kroner fra og med 2023.
- Nasjonale kompetansesenter for tungregning, toårig styring (+ 10)
- Senterordning for norsk språkforskning, fem års varighet med mulighet for tre års forlengelse (+ 15)
- Uninett Sigma2 AS (50)

Kap. 285 post 52 Langsiktig grunnleggende forskning

- Konkurransen Unge forskere i Akademiet for Yngre Forskere (0,75).
- Simula AS (80,525)

Kap. 201 post 50 Analyse og kunnskapsgrunnlag

- Utdanningsforskning skal fremme metodemangfold i utdanningsforskning, styrke vitenskapelig kompetanse på svake områder, stimulere til tverrfaglig arbeid og brukermedvirkning i utdanningsforskningen
- Forskning om forskning – tildelingen skal dekke tre sentre (13.5)
- SpedAims - tildelingen skal finansiere forskningscenteret for spesialpedagogikk og inkluderende praksis (+ 8,5)

Kap. 226 post 71 Tilskudd til vitensentrene

- Talentsenter i realfag – ordningen styrkes (+ 5)
- Vitensenterforeningen (0,3)

Kap. 287 post 70 Grunnbevilgning til samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutt

- Nordapt – Norsk senter for bærekraftig klimatilpasning (5,4)

Nærings- og fiskeridepartementet

Tildelingen fra Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 er på 2 263 mill. kroner. Tildelingen er fordelt på to poster; Tilskudd til næringsrettet forskning (kap. 920, post 50) og Tilskudd til marin og maritim forskning (kap. 920, post 51).

Tabell: Tildelingen fra NFD fordelt etter kap. post og etter ansvarlig porteføljestyre. 1 000 kroner.

	2023		2024	
	Årets budsjett	Rev. budsjett	Årets budsjett	Rev. bud. per februar
NFD Kap. 900.21		1 200		
Adm.dir-fullmakt		1 000		
Annet		200		
NFD Kap. 920.50	1 563 755	1 591 942	1 652 000	1 652 000
Adm.dir-fullmakt	511 885	522 759	547 770	549 578
Annet	311	311	292	292
Forskningssystemet	29 929	29 929	9 049	9 049
Innovasjon	952 528	969 841	1 025 787	1 023 979
Muliggjørende teknologier	69 102	69 102	69 102	69 102
NFD Kap. 920.51	590 900	603 521	611 500	611 500
Adm.dir-fullmakt	148 977	151 545	158 742	158 742
Annet	413	413	413	413
Energi og transport	161 400	164 589	168 700	168 700
Forskningssystemet	1 000	1 000	1 000	1 000
Klima og miljø	51 186	52 780	51 186	51 186
Mat og bioressurser	222 782	228 052	226 317	226 317
Muliggjørende teknologier	5 142	5 142	5 142	5 142
NFD Kap. 928.21		15 000		
Klima og miljø		15 000		
Total	2 154 655	2 211 663	2 263 500	2 263 500

Føringer fra departementet i 2024 (tall i mill. kroner i parentes):

Kap. 920 post 50 Tilskudd til næringsrettet forskning og grunnbevilgning til teknisk-industrielle institutter mv.

- Økt konkurransevne i nytt og eksisterende næringsliv og styrket evne til omstilling i norsk økonomi (963,7)
- Grønn plattform (205)
- Bedre samspill og kunnskapsoverføring mellom FoU-miljøer og næringsliv (686). Tidligfasearbeidet med kommersialisering av forskningsresultater skal styrkes med 10 mill. kroner innenfor tildelingen.
- Grunnbevilgning til de teknisk-industrielle instituttene (512)
- Grunnbevilgningen til IFE styrkes med midler fra Haldenprosjektet (+21)
- Teknologirådet (12,8)
- Norges Tekniske Vitenskapsakademi (1,7)
- EURATOM (1)
- Andre tiltak som statistikk og kunnskapsgrunnlag, planlegging, utredninger og evalueringer (2,7)

Kap. 920 post 51 Tilskudd til marin og maritim forskning

- Primærnæringsinstituttene Nofima og SINTEF Ocean (127,9)
- Havforskningsinstituttet for kunnskaps- og kompetanseoppbygging på områder av strategisk betydning (29,4)
- EURATOM (1)

Energidepartementet

Tildelingen fra departementet i 2024 er på 933 mill. kroner per februar.

Tabell: Tildelingen fra ED fordelt etter kap. post og etter ansvarlig porteføljestyre. 1 000 kroner.

	2023		2024	
	Årets budsjett	Rev. budsjett	Årets budsjett	Rev. bud. per februar
ED Kap. 1850.50	919 500	919 474	934 200	933 200
Adm.dir-fullmakt	13 000	13 000	13 500	13 500
Energi og transport	887 000	886 974	892 200	891 200
Forskningssystemet	6 500	6 500	6 500	6 500
Klima og miljø	13 000	13 000	22 000	22 000
Total	919 500	919 474	934 200	933 200

Føringer fra departementet i 2024 (tall i mill. kroner i parentes):

Kap. 1850 post 50 Norges forskningsråd og Gassnova - forskning og teknologiutvikling for fremtidens energisystem

- Ny klimavennlig teknologi (641,2) hvorav 75 mill. kroner til CLIMIT-Demo.
- Petroleum på vei mot nullutslippssamfunn (250)
- Internasjonalt forsknings- og teknologisamarbeid, herunder Nordisk Energiforskning, PES2020 og The International Ocean Discovery Program (20)
- Kartlegging av sjøfugl – SEAPOP/SEATRACK (22)

Landbruks- og matdepartementet

Tildelingen fra departementet er i 2024 på 392 mill. kroner. Tildelingen fra Landbruksdirektoratet som bevilges over jordbruksavtalen er et estimat og videreført på samme nivå som 2023.

Tabell: Tildelingen fra LMD fordelt etter kap. post og etter ansvarlig porteføljestyre. 1 000 kroner.

	2023		2024	
	Årets budsjett	Rev. budsjett	Årets budsjett	Rev. bud. per februar
LMD Kap. 1137.50	195 906	200 090	184 156	184 156
Adm.dir-fullmakt	1 803	1 842	1 842	1 895
Demokrati og global utvikling	1 227	1 444		
Energi og transport	8 493	4 000		
Forskningssystemet	4 683	4 683	2 000	2 000
Innovasjon	1 789	1 789		
Klima og miljø	8 083	2 000	2 000	2 000
Mat og bioressurser	169 828	184 332	178 314	178 261
LMD Kap. 1137.51	198 840	203 087	207 760	207 760
Adm.dir-fullmakt	198 840	203 087	207 760	207 760
LMD Kap. 1150.77	75 853			
Adm.dir-fullmakt	70 000			
Klima og miljø	5 853			
Total	470 599	403 177	391 916	391 916

Føringer fra departementet i 2024 (tall i mill. kroner i parentes):

Kap. 1137 post 50 Forskningsaktivitet – Norges forskningsråd

- EURATOM (2)

Kap. 1137 post 51 Grunnbevilgninger til forskningsinstitutt

- Norsk institutt for bioøkonomi, Veterinærinstituttet, Ruralis (207,76)

Klima- og miljødepartementet

Tildelingen fra departementet i 2024 er på 651 mill. kroner.

Tabell: Tildelingen fra KLD fordelt etter kap. post og etter ansvarlig porteføljestyre. 1 000 kroner.

	2023		2024	
	Årets budsjett	Rev. budsjett	Årets budsjett	Rev. bud. per februar
KLD Kap. 1410.50	227 547	232 407	242 217	242 217
Adm.dir-fullmakt	224 147	229 007	238 817	238 817
Demokrati og global utvikling	450	450	450	450
Forskningssystemet	2 950	2 950	2 950	2 950
KLD Kap. 1410.51	392 220	400 585	408 877	408 877
Adm.dir-fullmakt			7 693	8 032
Annet		1 500		
Energi og transport	130 298	131 367	130 298	130 298
Forskningssystemet	3 304	3 304	3 304	3 275
Helse	3 230	3 230	3 230	3 230
Klima og miljø	234 329	240 125	243 293	242 983
Mat og bioressurser	21 059	21 059	21 059	21 059
KLD Kap. 1410.53	7 532	7 693		
Adm.dir-fullmakt	7 532	7 693		
Total	627 299	640 685	651 094	651 094

Føringar fra departementet i 2024 (tall i mill. kroner i parentes):

Kap. 1410 post 50 Grunnbevilgninger til miljøinstituttene under Norges forskningsråd

- Grunnbevilgning til fordelingsarena for miljøinstituttene (+14,7)

Kap. 1410 post 51 Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd

- Alle KLDs resultatområder (+ 15)
- Norsk medlemskap i IIASA (8,018)
- EURATOM (2)
- Maritim Zero 2050 (37)
- Arctic Field Grant (+1,5)

Helse- og omsorgsdepartementet

Tildelingen fra departementet i 2024 er på 413 mill. kroner.

Tabell: Tildelingen fra HOD fordelt etter kap. post og etter ansvarlig porteføljestyre. 1 000 kroner.

	2023		2024	
	Årets budsjett	Rev. budsjett	Årets budsjett	Rev. bud. per februar
HOD Kap. 780.50	381 211	389 353	413 114	413 114
Adm.dir-fullmakt	3 153	3 153	3 153	3 153
Demokrati og global utvikling	11 112	11 112	11 112	11 112
Forskningssystemet	2 000	2 000	2 000	2 000
Helse	364 446	372 588	396 349	396 349
Velferd og utdanning	500	500	500	500
Total	381 211	389 353	413 114	413 114

Føringar fra departementet i 2024 (tall i mill. kroner i parentes):

Kap. 780 post 50 Forskning - Norges forskningsråd

- Implementeringsforskning (10)
- Kvinnens helse og kjønnsperspektiver (20,4)
- EURATOM (2)
- Forskningsprogrammet for utsatte barn og unge videreføres.

Utenriksdepartementet

Tildelingen fra departementet i 2025 er på 270 mill. kroner per februar.

Tabell: Tildelingen fra UD fordelt etter kap. post og etter ansvarlig porteføljestyre. 1 000 kroner.

	2023		2024	
	Årets budsjett	Rev. budsjett	Årets budsjett	Rev. bud. per februar
UD - Utenriksdept.	2 000	2 000	2 000	2 000
Forskningssystemet	2 000	2 000	2 000	2 000
UD Kap.118.50	49 600	49 600	51 798	51 798
Demokrati og global utvikling	49 600	49 600	51 798	51 798
UD Kap.159.75				3 000
Demokrati og global utvikling				3 000
UD Kap.161.50	200 255	192 855	199 650	192 150
Annet		2 305		
Demokrati og global utvikling	200 255	190 550	199 650	192 150
UD Kap.161.71	20 200	20 200	21 100	21 100
Adm.dir-fullmakt	20 200	20 200	21 100	21 100
Total	272 055	264 655	274 548	270 048

Føringer fra departementet i 2024 (tall i mill. kroner i parentes):

Kap. 118 post 50 Utenrikspolitiske satsinger – Norges forskningsråd

- Utenriksfeltet (51,798)

Kap. 161 post 50 Utdanning, forskning og offentlige institusjoner – Norges forskningsråd

- Utviklingsforskning (152,15)
- Global helse (40)

Kap. 159 post 75 Regionbevilgninger – Afrika

- Ambassaden i Pretoria – bilateralt forskningssamarbeid (3)

Samferdselsdepartementet

Tildelingen fra departementet i 2024 er på 111 mill. kroner per februar.

Tabell: Tildelingen fra SD fordelt etter kap. post og etter ansvarlig porteføljestyre. 1 000 kroner.

	2023		2024	
	Årets budsjett	Rev. budsjett	Årets budsjett	Rev. bud. per februar
SD Kap. 1301.50	107 400	110 373	113 256	111 200
Demokrati og global utvikling	1 100	1 100	1 100	1 100
Energi og transport	106 300	109 273	112 156	110 100
Total	107 400	110 373	113 256	111 200

Føringer fra departementet i 2024 (tall i mill. kroner i parentes):

Kap. 1301 post 50 Forskning og utvikling – samferdselsforskning

- Transportforskning, energiforskning og samfunnssikkerhet (111,2). Av dette skal 34 mill. kroner avsettes til Pilot-T.

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet er etablert fra og med 1.1.2024. Tildelingen fra departementet er i 2024 på 151 mill. kroner per februar. For tidligere år har midlene til forskning på DFDs sektoransvar vært lagt til KDD.

Tabell: Tildelingen fra DFD fordelt etter kap. post og etter ansvarlig porteføljestyre. 1 000 kroner.

	2023		2024	
	Årets Budsjett	Rev. budsjett	Årets Budsjett	Rev. bud. per februar
DFD Kap. 1500.50			101 700	101 700
Demokrati og global utvikling			9 360	9 360
Innovasjon			3 200	3 200
Muliggjørende teknologier			89 140	89 140
DFD Kap. 1500.51			48 437	48 437
Adm.dir-fullmakt			48 437	48 437
DFD Kap. 1541.22				1 000
Annet				1 000
Total	0	0	150 137	151 137

Føringer fra departementet i 2024 (tall i mill. kroner i parentes):

Kap. 1500 post 50 Forskningsmidler til Norges forskningsråd m.m.

- IKT-forskning (90,3)
- Innovasjon i offentlig sektor (11,4)
- Toårig tilskudd til Uninett Sigma2 fra 2023 videreføres i 2024 (til sammen 10)

Kap. 1500 post 51 Gjennomstrømningsmidler til forskningsinstitutter

- CRNA (13,627)
- Simula@UiB (5,663)
- Simula – grunnbevilgning (23,189)
- EDOS (5,958)

Kap. 1541 post 22 Utvikling, gjennomføring og samordning av IT- og ekompolitikken

- Oppfølging av norsk deltakelse i Programmet for et digitalt Europa (DIGITAL) (1)

Kommunal- og distriktsdepartementet

Tildelingen fra departementet er i 2024 på 64 mill. kroner per februar. Reduksjonen fra 2023 skyldes i hovedsak overføring av oppgaver og budsjettmidler til det nye Forvaltnings- og digitaliseringsdepartementet.

Tabell: Tildelingen fra KDD fordelt etter kap. post og etter ansvarlig porteføljestyre. 1 000 kroner.

	2023		2024	
	Årets budsjett	Rev. budsjett	Årets budsjett	Rev. bud. per februar
KDD Kap. 500.50	47 800	48 931	63 741	63 741
Annet			1 500	1 500
Demokrati og global utvikling	35 400	36 200	28 618	28 618
Innovasjon	3 100	3 200	25 392	25 392
Klima og miljø	2 800	2 865	2 865	2 865
Samisk samfunn og kultur	3 500	3 600	3 600	3 600
Velferd og utdanning	3 000	3 066	1 766	1 766
KDD Kap. 541.22	1 000	1 000	1 000	
Annet	1 000	1 000	1 000	
KDD Kap. 541.50	130 302	133 085		
Adm.dir-fullmakt	45 526	46 475		
Demokrati og global utvikling	1 091	1 110		
Muliggjørende teknologier	83 685	85 500		
KDD Kap. 553.74	24 800	25 392		
Innovasjon	24 800	25 392		
Total	203 902	208 408	64 741	63 741

Føringer fra departementet i 2024:

Kap. 500 post 50 Forskningsmidler til Norges forskningsråd m.m.

- Valgforskningsprogrammet skal videreføres.
- Distriktsmeldingens varslede satsing på forskning på distriktsutfordringer og regional utvikling skal prioriteres.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Tildelingen fra departementet i 2024 er på 165 mill. kroner.

Tabell: Tildelingen fra AID fordelt etter kap. post og etter ansvarlig porteføljestyre. 1 000 kroner.

	2023		2024	
	Årets budsjett	Rev. budsjett	Årets budsjett	Rev. bud. per februar
AID Kap. 601.50	191 035	195 115	165 150	165 150
Energi, transport og lavutslipp	23 000	23 000		
Helse	39 835	40 827	35 150	35 150
Velferd og utdanning	128 200	131 288	130 000	130 000
Total	191 035	195 115	165 150	165 150

Føringar fra departementet i 2024 (tall i mill. kroner i parentes):

Kap. 601 post 50 Norges forskningsråd

- Forskning om velferd, arbeidsliv og migrasjon (120)
- Praksisnær forskning om arbeids- og velferdstjenester (35,15)
- Satsing på rettsvitenskap/trygderettslig/EØS-rettslig forskning og kompetanseutvikling (10)

Justis- og beredskapsdepartementet

Tildelingen fra departementet i 2024 er på 69 mill. kroner.

Tabell: Tildelingen fra JD fordelt etter kap. post og etter ansvarlig porteføljestyre. 1 000 kroner.

	2023		2024	
	Årets Budsjett	Rev. budsjett	Årets Budsjett	Rev. bud. per februar
JD Kap. 400.23	1 200	1 200		
Annet	1 200	1 200		
JD Kap. 400.50	61 431	62 743	69 092	69 092
Demokrati og global utvikling	43 482	44 794	46 143	46 143
Muliggjørende teknologier	15 791	15 791	20 791	20 791
Velferd og utdanning	2 158	2 158	2 158	2 158
Total	62 631	63 943	69 092	69 092

Føringar fra departementet i 2024 (tall i mill. kroner i parentes):

Kap. 400 post 50 Norges forskningsråd

- Samfunnssikkerhet og beredskap, EØS-rettsvitenskapelig forskning, migrasjonsforskning samt forskning på vold, overgrep og hatkriminalitet (69,092)

Barne- og familiedepartementet

Tildelingen fra departementet i 2024 er på 51 mill. kroner.

Tabell: Tildelingen fra BFD fordelt etter kap. post og etter ansvarlig porteføljestyre. 1 000 kroner.

	2023		2024	
	Årets Budsjett	Rev. budsjett	Årets Budsjett	Rev. bud. per februar
BFD Kap. 800.50	42 107	43 006	50 821	50 821
Helse	14 419	14 925	14 925	14 925
Velferd og utdanning	27 688	28 081	35 896	35 896
Total	42 107	43 006	50 821	50 821

Føringar fra departementet i 2024 (tall i mill. kroner i parentes):

Kap. 800 post 50 Norges forskningsråd

- Forsknings- og innovasjonssatsing om utsatte barn og unge (+ 6)
- Øvrige midler skal bidra til et helhetlig kunnskapsgrunnlag om utsatte barn og unge og til tiltak som medvirker til å forebygge utenforskap og marginalisering.
- En mindre del av tildelingen kan benyttes til generell barne- og ungdomsforskning, forskning på fruktbarhet og fødselstall, de økonomiske overføringsordningene til barnefamiliene og familieliv samt kunnskap om valg av bosted og samvær for barn etter samlivsbrudd.

Finansdepartementet

Tildelingen fra departementet i 2024 er på 39 mill. kroner per februar.

Tabell: Tildelingen fra FIN fordelt etter kap. post og etter ansvarlig porteføljestyre. 1 000 kroner.

	2023		2024	
	Årets Budsjett	Rev. budsjett	Årets Budsjett	Rev. bud. per februar
FIN Kap. 1600.21	24 200	24 200		
Velferd og utdanning	24 200	24 200		
FIN Kap. 1600.50			40 747	39 300
Adm.dir-fullmakt			15 100	15 100
Velferd og utdanning			25 647	24 200
FIN Kap. 1600.70	14 300	14 605		
Adm.dir-fullmakt	14 300	14 605		
FIN Kap. 1618.50	2 300			
Velferd og utdanning	2 300			
Total	40 800	38 805	40 747	39 300

Føringar fra departementet i 2024 (tall i mill. kroner i parentes):

Kap. 1600 post 50 Forskning og allmennopplysning – Norges forskningsråd

- Finansmarkedsfondet (15,1)
- Skatteøkonomisk forskning (9,2)
- Forskning på den økonomiske håndteringen av koronakrisen og sammenligning med tidligere kriser (15)

Kultur- og likestillingsdepartementet

Tildelingen fra departementet i 2024 er på 37 mill. kroner per februar.

Tabell: Tildelingen fra KUD fordelt etter kap. post og etter ansvarlig porteføljestyre. 1 000 kroner.

	2023		2024	
	Årets Budsjett	Rev. budsjett	Årets Budsjett	Rev. bud. per februar
KUD - Kultur- og likestillingsdepartementet	1 654	1 654	1 654	6 350
Helse	1 654	1 654	1 654	6 350
KUD Kap. 325.52	15 205	15 530	30 510	30 510
Velferd og utdanning	15 205	15 530	30 510	30 510
KUD Kap. 328.78	5 150	5 260		
Velferd og utdanning	5 150	5 260		
KUD Kap. 335.73	8 900	9 086		
Velferd og utdanning	8 900	9 086		
Total	30 909	31 530	32 164	36 860

Føringer fra departementet i 2024 (tall i mill. kroner i parentes):

Kap. 325 post 52 Allmenne kulturformål – Norges forskningsråd

- Forskning om kultur- og mediesektoren, bredere orientert kulturforskning, forskning i museene, forskning om spillproblematikk og reiseliv (30,51)

Fordeling av Norsk tippings overskudd

- Tiltak etter Handlingsplan mot spilleproblemer (6,35)

Forsvarsdepartementet

Tildelingen fra departementet i 2024 er på 22 mill. kroner.

Tabell: Tildelingen fra FD fordelt etter kap. post og etter ansvarlig porteføljestyre. 1 000 kroner.

	2023		2024	
	Årets Budsjett	Rev. budsjett	Årets Budsjett	Rev. bud. per februar
FD Kap.1700.52	16 000	16 000	22 000	22 000
Annet				100
Demokrati og global utvikling	1 000	1 000	1 000	1 000
Forskningssystemet			6 500	6 400
Muliggjørende teknologier	15 000	15 000	14 500	14 500
FD Kap.1700.73	6 200	6 200		
Annet	100	100		
Forskningsystemet	6 100	6 100		
Total	22 200	22 200	22 000	22 000

Føringer fra departementet i 2024 (tall i mill. kroner i parentes):

Kap. 1700 post 52 Overføringer til statlige forvaltningsorganer

- SAMRISK (1)
- Muliggjørende teknologier (14,5)
- Det europeiske forsvarsfondet (EDF) (6,5)

Porteføljer

Porteføljer

Porteføljestyrer

Forskningssystemet

Styret har ansvaret for forskningsinfrastruktur, internasjonalt samarbeid, tverrgående policyområder som åpen forskning (inkl. deling og gjenbruk av forskningsdata), kjønnsbalanse og mangfold, forskerrekuttering og tidlig karriere samt forskningsintegritet og etikk. Styret for forskningssystemet skal også være rådgivende overfor Styret og administrasjon i policyutvikling og overordnede strategiske vurderinger som har et systemperspektiv, herunder Forskningsrådets strategiske rolle for utviklingen av UH- og instituttsektor og utviklingen av et velfungerende forskningssystem nasjonalt og internasjonalt. Under følger en kortfattet beskrivelse av oppgaver som er lagt til porteføljestyret.

Porteføljestyret for forskningssystemet skal bidra til et styrket og relevant kunnskapsgrunnlag for utforming og gjennomføring av forsknings- og innovasjonspolitik. Det skal frembringes kunnskap som kan supplere, binde sammen og løfte den forskningen som allerede skjer på feltet, og frembringe forskning av høy kvalitet som er nyskapende og nyttig på tvers av ulike brukergrupper.

Porteføljestyret skal fremme kjønnsbalanse på seniornivå i norsk forskning samt å styrke den strukturelle og kulturelle fornyelsen i forskningssystemet som gjør dette mulig. Satsingen skal bygge opp om forskningsinstitusjonenes og -miljøenes egen innsats og forsterke denne. Det er særlig grunn til å rette oppmerksomheten mot den skjeve kjønnsbalansen i forskningen i næringslivet.

Porteføljestyret har ansvar for finansieringsordningen for investeringer i forskningsinfrastrukturer som skal styrke kvalitet og effektivitet i norsk forskning og bygge opp under forskningen i de nasjonale prioriteringene. Finansieringsordningen skal bidra til økt samhandling, arbeidsdeling og konsentrasjon i forskningen der Norge har sterke forskningsmiljøer. Finansieringsordningen bidrar også til Norges deltakelse i internasjonale forskningsinfrastrukturer der Norge har et særskilt ansvar inkl. infrastrukturer i ESFRI Roadmap.

Grunnfinansiering av selskapet UNINETT Sigma2 som har et nasjonalt ansvar for elektronisk forskningsinfrastruktur. Universitetene bidrar med egne midler i form av langsiktige tjenesteavtaler.

Norsk senter for CERN-relatert forskning (CERN) skal sikre best mulig utnyttelse av det norske medlemskapet i CERN. Senteret finansierer blant annet norske forskningsgruppers deltagelse i de store eksperimentene ATLAS OG ALICE ved partikkelakseleratoren LHC. Dette innebærer drift og vedlikehold, analyse av data fra eksperimentene, samt Norges bidrag til et felles nordisk data-senter.

Porteføljestyret har ansvar for samfunnsvitenskapelig databaser og norsk medlemskap i European Social Survey (ESS) ERIC. Rundt 30 europeiske land deltar i spørreundersøkelsen som gjennomføres hvert annet år. Budsjett for norsk deltakelse i ESS ERIC skal dekke kostnader knyttet til datainnsamling, nasjonal koordinering og medlemskontingent til ESS ERIC.

Nasjonale forskerskoler bidrar til å heve kvaliteten på doktorgradsutdanningen. De er basert på forpliktende nettverk av fagmiljøer og skal styrke doktorgradsutdanningen innenfor faglige eller

tematiske spesialiseringer som vil styrkes ved samarbeid mellom institusjoner. Samarbeidet skal være med på å sikre doktorgradskandidatene tilgang til anerkjente forskningsmiljøer med bredde og dybde. Tiltaket er ment som et supplement til eksisterende doktorgradsprogrammer og opplæringstiltak ved institusjonene.

Porteføljestyret har ansvar for finansiering av studentstipend innenfor profesjonsfagene medisin, odontologi og psykologi samt pilotordninger med studentstipend innenfor informatikk, rettsvitenskap, ingeniørvitenskap, psykologi og veterinærmedisin. Formålet med ordningen er å øke andelen som rekrutteres til forskning innenfor fag med rekrutteringsutfordringer, styrke koblingen mellom forskning og utdanning tidligere i studieløpet, øke andelen fullførte doktorgrader og redusere tidsbruken for, og alderen ved, fullføring av doktorgrad innenfor utvalgte fagområder.

Porteføljestyret har ansvar for toppfinansieringsordningen som skal bidra til mer attraktive økonomiske vilkår for stipendiater som er bevilget midler fra Marie Sklodowska-Curie actions (MSCA). Ordningen skal bidra til at flere ph.d.-studenter tar deler av eller hele ph.d.-utdanningen i utlandet i et MSCA Innovative Training Network (ITN), og at flere erfarne forskere på post.dok-nivå reiser ut for en periode med MSCA Individual Fellowship. På den måten kan de styrke sin karriereutvikling og legge grunnlaget for deltakelse i internasjonale nettverk.

For bedre å utnytte instituttsektorens kompetanse og veiledningskapasitet i doktorgradsutdanningen besluttet Kunnskapsdepartementet at instituttsektoren f.o.m. 2016 skulle tildeles stipendiatstillinger. Stillingene skulle være innenfor matematiske, naturvitenskapelige og tekniske fag der behovet for rekruttering vurderes som størst, og de skulle tildeles gjennom Forskningsrådet. Kandidatene er ansatt ved instituttene, men tar sin grad ved et universitet. I 2019 begynte de første stipendiatene å bli ferdige, og i starten av 2020 besluttet Kunnskapsdepartementet å videreføre ordningen.

Prosjektetablerings- og posisjoneringsstøtte skal bidra til at norske aktører tar ut sitt potensial i rammeprogrammet slik at norske forskningspolitiske mål og ambisjoner med deltakelsen i Horisont Europa nås. Ordningen avlaster norske søkeres kostnader til posisjonering og utforming av søknader av høy kvalitet. Ordningen vurderes som avgjørende for å nå mål og ambisjoner og retter seg mot UoH- og instituttsektoren gjennom en toårig rammebevilgning, og mot andre søkere gjennom løpende søknader.

Kvalifiseringsmidler for eksellente ERC-søkere er en ordning for søkere som kom til runde to, men ikke fikk bevilgning fra ERC. Disse forskerne kan søke om inntil 0,5 mill. kroner i støtte til å utarbeide en ny søknad til ERC. Ordningen er blant annet begrunnet i at suksessraten er dobbelt så høy for de som har sendt flere søknader, i forhold til de som bare har sendt inn én ERC-søknad.

Porteføljestyret har ansvar for en forsterkningsordning for å øke samfunnseffekten av norsk suksess i EUs rammeprogram. Norske forsknings- og innovasjonsmiljøer som deltar eller har deltatt i EU-prosjekter kan søke ordningen slik at flere norske aktører får tilgang på kunnskap og resultater utviklet i EU-prosjektene og således forsterke virkningene på forskningsmiljøer, samfunnsliv og næringsliv.

Ordningen for internasjonale partnerskap for fremragende utdanning, forskning og innovasjon skal tilrettelegge for økt samarbeid mellom fagmiljøer som regnes som fremragende i dag, eller som vurderes å ha potensial for å bli verdensledende i fremtiden. Ordningen skal legge til rette for at slike fagmiljøer kan etablere og utvikle varige relasjoner med sterke fagmiljøer i Brasil, Canada, India,

Japan, Kina, Sør-Afrika, Sør-Korea og USA, samt Tyskland og Frankrike. Ordningen skal bidra til økt omfang og høyere kvalitet og relevans i det faglige samarbeidet med utvalgte land, særlig gjennom gode koblinger mellom høyere utdannings- og forskningssamarbeid. Det skal også åpne for samarbeid med arbeids- og næringsliv, der dette er relevant. Ordningen er et samarbeid mellom Forskningsrådet og Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir.). Utlysninger samfinansieres også med bidrag fra andre ordninger i Forskningsrådet.

Porteføljestyret har ansvar for en finansieringsordning som muliggjør norske aktørers deltagelse i EUs strålevernprogram - EURATOM. Da EURATOM ikke omfattes av EØS-avtalen, kan ikke norske miljøer som deltar i EURATOM-prosjekter motta midler direkte fra EU. Norge betraktes i EURATOM-sammenheng som tredjeland og gis derved anledning til å delta på prosjekt- til prosjekt-basis under forutsetning av at aktiviteten ikke dekkes av EU-midler. Midler til norsk deltagelse søkes Norges forskningsråd etter at prosjekter er innvilget i EU og er begrenset til aktiviteter innenfor strålevern og håndtering av radioaktivt avfall. En forutsetning for å få støtte er at EU-prosjektet har fått tilsagn om støtte fra EU.

Auroraprogrammet er en bilateral ordning som bidrar til å etablere nytt samarbeid mellom franske og norske forskergrupper ved å gi støtte til korttidsopphold i begge land. Ordningen dekker alle fagområder og tildeling av stipend avgjøres av et felles fransk-norsk innstillingsråd.

Porteføljestyret har ansvar for et bilateralt mobiliserings-samarbeid for å styrke deltakelse med Tyskland og Frankrike og Storbritannia i Horisont Europa, gjennom årlige utlysninger av midler til seminarer, konferanser og mobilitet- og nettverksstøtte.

Porteføljestyret har ansvar for å følge opp flere medlemskapsavtaler. Blant annet har de ansvaret for kontingentene til Human Frontier Science Programme (HFSP), International Institute for Applied Systems Analysis (IIASA), Nordisk energiforskningssamarbeid, International Ocean Discovery Program (IODP), International Continental Scientific Drilling Program (ICDP), de Sveitsisk-Norske Strålelinjene (SNBL) ved ESRF, The Global Biodiversity Information Facility (GBIF), Science Europe og ESOF/EuroScience, European Science Foundation (ESF) og tilskudd til Mittag-Leffler-instituttet. Utgifter knyttet til medlemskap og representasjon i faglige organisasjoner og møter i regi av NOS, programkomiteer i EU og andre internasjonale organisasjoner og nettverk dekkes også av denne posten.

EU-nettverkene skal bidra til mobilisering og deltakelse i Horisont Europa, gjennom økt kompetanse, bedre samarbeid mellom nøkkelaktører, læring og deling av god praksis og utvikling av allianser. Forskningsrådet ser nettverkene som viktige støttespillere i Forskningsrådets helhetlige mobiliseringsarbeid for norsk deltagelse i Horisont Europa. Fra og med 2021 bidrar innovasjon Norge med en samfinansiering av nettverkene.

Banebrytende forskning

Styret har ansvaret for å fremme langsiktig, grunnleggende forskning av høyeste vitenskapelige kvalitet, uavhengig av fag og tema. Denne forskningen er i seg selv en viktig del av samfunnets utvikling og gir en bred kunnskapsberedskap og et viktig utgangspunkt for å møte samfunnsutfordringer på kort og lang sikt. Målet er å flytte forskningsfronten og bygge norske fagmiljøer på et høyt internasjonalt nivå. Styret har et overordnet ansvar for fagutvikling både ut fra fagenes egenart

og for å møte samfunnets behov. Under følger en kortfattet beskrivelse av oppgaver som er lagt til porteføljestyret.

Sentre for fremragende forskning gir Norges fremste vitenskapelige miljøer muligheten til å organisere seg i sentre for å nå ambisiøse vitenskapelige mål gjennom samarbeid. Forskningen ved sentrene har et høyt potensial for grensesprengende resultater. Sentrene skal bidra til konsentrasjon av ressurser rundt allerede framstående fagmiljøer og gjør dette ved å gi langsiktig, generøs og fleksibel finansiering til et begrenset antall utvalgte sentre.

Ordningen for banebrytende forskning skal fremme vitenskapelig kvalitet i internasjonal forskningsfront, dristig og nyskapende forskning og karriere for unge forskertalenter. I tillegg skal ordningen bidra til økt mobilitet for forskere tidlig i deres karriere. Det er en åpen, nasjonal konkurransearena som favner alle fag og tema.

Porteføljestyret har ansvar for å styrke humanioras bidrag til utfordringsdrevet forskning, jf. Regjeringens humanioramelding og Forskningsrådets egen opptrappingsplan for humaniora. Langtidsplanen fra 2022 understreker viktigheten av tverrfaglig forskning, hvor også humaniora inngår, innenfor alle de seks prioriterte tematiske områdene. Ordningen virker ved at humanioratunge søknader med høy humanioraandel (minst 50 prosent) til tematiske utlysninger og som har høy vitenskapelig kvalitet (minst over 5) og høy relevans for utlysningen, kan bli bevilget med midler fra ordningen, dersom søknadene ikke når opp i den ordinære konkurransen.

Satsingen på romforskning tar sikte på å beskrive og forstå fenomener i verdensrommet og gjennom jordobservasjoner fra satellitt forstå hvordan fysiske, kjemiske og geologiske prosesser endrer vår egen planet. Norge bruker betydelige summer på deltakelse i romorganisasjoner og romrelevante forskningsinfrastrukturer som European Space Agency (ESA), European Incoherent SCATter (EISCAT) og Nordic Optical Telescope (NOT). Satsingen skal bidra til å maksimere den forskningsmessige utnyttelsen av slike investeringer for norske forskere og støtte og videreutvikle forskningsfelt der Norge og norske forskere har satset målbevisst og bygget opp høy kompetanse på et internasjonalt nivå.

Satsingen på nukleær forskning skal bidra til å styrke Norges kunnskapsberedskap innenfor det nukleære området gjennom en langsiktig satsing på forskning i kjernefysikk og kjernekjemi. Norge har ikke kjernekraftreaktorer for elektrisitetsproduksjon, men trenger likevel fagmiljøer som har kunnskap om og kan håndtere hendelser med spredning av radioaktive stoffer som kan ramme Norge. Nedleggelsen av de norske forsøksreaktorene synliggjør også behovet for kunnskap om behandling, lagring og sluttdeponering av radioaktivt avfall og trygg dekommisjonering av atomanlegg. Norge har også en betydelig aktivitet innenfor radiofarmasi.

Norsk senter for molekylærmedisin utgjør den norske noden i et nordisk EMBL partnerskap innen molekylærmedisin og har tett kontakt både med sine søstersentre i Finland, Sverige og Danmark samt med EMBL i Heidelberg, Tyskland. NCMM har fokus på molekylære sykdomsmekanismer og translasjonsforskning. Senteret vil ha tett kobling til kliniske miljøer, og de planlegger å etablere et stort tematisk satsingsområde innen presisjonsmedisin.

Innovasjon

Styret har systemansvar og ansvar for å fremme bærekraftig innovasjon i næringsliv, offentlig sektor og i forskningen, uavhengig av fag, tema og anvendelse, og legge omstilling til et lavutslippssamfunn til grunn for sitt arbeid. Dette inkluderer innsats for grønne verdikjeder i samarbeid med andre styrever og i virkemiddelapparatet. Målet er å bidra til verdiskaping og omstilling av næringsliv og offentlig sektor i hele landet, til regional utvikling og til nyskaping fra forskningsinstitusjoner. Styret for innovasjon skal også være rådgivende overfor Styret og administrasjonen i policyutvikling knyttet til Forskningsrådets rolle overfor innovasjonssystemet. Under følger en kortfattet beskrivelse av oppgaver som er lagt til porteføljestyret.

Den brukerstyrte innovasjonsarenaen skal avlaste risikoen som næringslivet tar ved å satse på forskningsbasert innovasjon for bærekraftig omstilling og verdiskaping. Dette gjøres i et tett samspill med de andre næringsrettede porteføljene for å sikre et tilbud til bredden av norsk næringsliv. Støtten skal bidra til økt norsk verdiskaping gjennom oppbygging av nytt, kunnskapsbasert næringsliv eller til fornyelse og omstilling av etablert næringsliv. Midlene vil gå til innovasjonsprosjekter initiert av næringslivet selv.

Den åpne arenaen for Innovasjon i offentlig sektor skal sikre kunnskap for politikkkutforming og forskningskompetanse for sektoren samt økt samspill mellom akademia og offentlig sektor. Forskning og behovsdrivet innovasjon skal bidra til å fornye, forbedre og forenkle oppgaver og tjenester i kommunal og regional sektor. Det er også behov for å styrke forskningsmiljøer innenfor disse feltene. Gjennom å videreutvikle en kunnskapssektor som samarbeider tett med stat og kommune får offentlig sektor tilgang på samarbeidspartnere og kunnskap av høy kvalitet.

Nærings-ph.d.-ordningen skal øke næringslivets forskningsinnsats og -evne, stimulere til økt samarbeid mellom bedrifter og forskningsinstitusjoner, samt bidra til økt forskerrekuttering i næringslivet og økt forskningsinnsats og langsiktig kompetansebygging i bredden av norsk næringsliv. Forskningen og doktorgraden gjennomføres av en ansatt i virksomheten, som gjennom sitt doktorgradsarbeid er en viktig brobygger mellom akademia og bedriften.

Offentlig sektor-ph.d.-ordningen skal øke offentlig sektors forskningsinnsats og -evne, stimulere til økt samarbeid mellom offentlige aktører på kommunalt, - fylkeskommunalt og statlig nivå og forskningsinstitusjoner, samt bidra til økt forskerrekuttering i offentlige virksomheter og økt forskningsinnsats og langsiktig kompetansebygging i bredden av norsk offentlig sektor. Forskningen og doktorgraden gjennomføres av en ansatt i virksomheten, som gjennom sitt doktorgradsarbeid er en viktig brobygger mellom akademia og virksomheten.

Sentre for forskningsdrivet innovasjon skal styrke innovasjonsevnen i næringslivet gjennom satsing på langsiktig forskning i et nært samarbeid mellom forskningsaktive bedrifter og framstående forskningsmiljøer. Sentrene skal utvikle kompetanse på høyt internasjonalt nivå på områder som er relevant for deltakende bedrifter og som bidrar til innovasjon og verdiskaping i næringslivet. Sentrene gir også en kraftig strukturerende effekt på forskningsmiljøene gjennom å samle ressurser, tydeliggjøre faglige prioriteringer og klargjøre institusjonenes egne strategier. Sentrene gir tydelig bidrag til økt samhandling mellom næringsliv og akademiske miljøer, og har vist seg viktig for forskerutdanning på områder som prioriteres høyt av næringslivet.

Ordningen EUROSTARS er en del av partnerskapet Innovative SMEs i Horisont Europa. EUROSTARS skal styrke innovative små og mellomstore bedrifter som ønsker å løse sine forsknings- og innovasjonsutfordringer gjennom et forpliktende samarbeid med tilsvarende bedrifter i Europa.

Porteføljestyret har ansvar for å bidra til økt kommersialisering av forskningsresultater fra offentlig finansierte forskningsorganisasjoner. Ordningen skal bidra til å redusere teknologi- og markedsrisiko, for så å sikre utløsende effekt inn i neste fase etter gjennomført prosjekt. I tidlig fase er nytten og gevinstpotensialet ofte ikke tilstrekkelig dokumentert og den teknologiske og økonomiske risikoen for stor til at private eller offentlige aktører vil kunne ta ansvaret for videre utvikling. Forventede langsiktige samfunnsøkonomiske gevinster er økt verdiskaping fra forskningsinnsatsen.

Ordningen for forskningsbasert innovasjon i regionene har som mål å styrke forsknings- og utdanningsinstitusjonene som samarbeidspartnere for næringslivet, gi regionalt næringsliv tilgang på relevant forskning og kompetanse og å skape varig økt forskningskapasitet og kompetanse i FoU-miljøene. Gjennom slike kapasitetsløft skal regionene styrkes i tråd med egne regionale strategier og satsinger. Det er også et mål å utvikle og dele kunnskap om forskningsbasert innovasjon, igangsette kompetansehevende tiltak knyttet til mobiliseringsaktiviteter og sikre erfaringsutveksling mellom fylkeskommunene, og mellom regionalt og nasjonalt nivå.

Grønn plattform er en modell for samarbeid og en finansieringsordning. Grønn plattform skal legge til rette for samarbeid mellom de statlige virkemiddelaktørene i Norge for en målrettet og koordinert innsats for å skape et samfunnsøkonomiske lønnsomt og bærekraftig næringsliv som bidrar til grønn omstilling. Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Siva forvalter midlene i samarbeid og jobber for at brukergrensesnittet oppleves som enkelt.

Demokrati og global utvikling

Styret har ansvar for innsats overfor store samfunnsutfordringer nasjonalt og internasjonalt. Porteføljen skal skape kunnskap om hvordan Norge kan opprettholde og videreutvikle et velfungerende, demokratisk og trygt samfunn, med evne til å møte kriser. Ansvaret omfatter også forskning og utvikling om internasjonale relasjoner og sikkerhetsutfordringer, global helse og migrasjon og utviklingsforskning. Under følger en kortfattet beskrivelse av oppgaver som er lagt til porteføljestyret.

Porteføljestyret ha ansvar for å sikre et godt kunnskapsgrunnlag for en forvaltningspolitikk som understøtter og videreutvikler demokratiet. Dette skal styrke liberale demokratiske verdier og støtte den politiske styringen av fellesskapets ressurser og institusjoner. Det er behov for å videreutvikle kunnskapsgrunnlaget for en demokratisk og effektiv styring, planlegging og forvaltning, herunder opprettholde og utvikle kapasitet i forskningsmiljøer med kompetanse om det norske samfunnet og styringssystemet.

Satsingen på forskning om samfunnssikkerhet skal sikre kunnskapsutvikling for å forebygge for og å håndtere hendelser som kan true liv, helse og viktige verdier i samfunnet. Risikobildet er komplekst og det er behov for økt kunnskap om hvordan man sikrer et trygt samfunn uten å innskrenke viktige samfunnsverdier som frihet, personvern og demokratiske rettigheter. Forskningen skal gi kunnskapsgrunnlag for politikkutforming. Kritiske og tverrfaglige perspektiver vil gi ny innsikt og

forståelse og frembringe nye dilemmaer på samfunnssikkerhetsfeltet særlig om hvordan individets rettigheter balanseres mot kollektivets rettigheter.

Satsingen på juridisk forskning skal styrkes på tvers av sektorer, særlig på områder med stor betydning for håndtering av store samfunnsutfordringer. Satsingen bygger langsiktig kapasitet og kompetanse i de juridiske fagmiljøene som er viktig for politikkutforming, lovarbeid og forvaltning på viktig samfunnsområder. I satsingen er det tildelt midler til to sentre for forskning på EØS-rettens betydning for norsk rett innenfor ulike rettsområder, med særlig vekt på trygderett.

Forskning for global bærekraft er en satsing som, gjennom samfinansiering med andre ordninger i Forskningsrådet, skal mobilisere norske forskere til styrke det internasjonale forskningssamarbeidet knyttet til bærekraftsmålene. Formålet med satsingen er å mobilisere til forskning på bærekraftsmålene på tvers av sektorer, rettet mot utviklingsland og spesielt mot landene prioritert i Regjeringens Panoramastrategi. Satsingen følger opp prioriteringene i Panorama-strategien for internasjonalt samarbeid utenfor Europa.

Porteføljestyret har ansvar for forskning som skal bidra til varige forbedringer i helsetilstanden for sårbare grupper i lav- og lavere mellominntektsland (LLMICs), og bidra til vesentlig reduksjon i sykdomsbyrde og ulikhet i helse i disse landene. Forskningen skal være relevant for Bærekraftsmål 3 «Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle». Forskningen skal også gi innsikt på et nivå som gjør den relevant for politikkutforming og praksis. Krav til likeverdig samarbeid mellom norske institusjoner og institusjoner i LLMICs skal sikre høy kvalitet, lokal forankring, relevans og nytte av forskningen. Satsingen skal også opprettholde og videreutvikle nasjonal kompetanse og samarbeid innen global helseforskning. For å redusere gapet mellom forskning og praksis vil satsingen ha en viss prioritering av implementeringsforskning. Årlig skal 10 mill. kroner gå til forskning relatert til ikke-smittsomme sykdommer. Satsingen ivaretar i tillegg norske forpliktelser i EU-Africa Global Health Partnership (EDCTP3).

Porteføljestyret har ansvar for å finansiere forskning som gir mer kunnskap om fattigdomsreduksjon og bærekraftig utvikling, og som støtter prosessen med å nå FNs bærekraftsmål. Satsingen skal sikre forskningsbasert kunnskap av høy kvalitet med potensiell innvirkning på fattigdomsbekjempelse og bærekraftig utvikling; økt formidling av forskningsbasert kunnskap til beslutningstakere, relevante interessenter og publikum i Norge og internasjonalt; mer forskningsbasert kunnskap oversatt til politikk og praksis; økt og forbedret dialog og samarbeid mellom forskere, beslutningstakere, privat sektor og sivilsamfunn; styrket kapasitet hos norske forskere og forskningsinstitusjoner samt styrket samarbeid mellom norske og ledende internasjonale forskere, inkludert forskere i utviklingsland.

De bilaterale samarbeidsprogrammet mellom Sør-Afrika og Norge (2024-2028) har som målsetting å styrke forskningssamarbeidet samt styrke forskning av høy kvalitet og kapasitetsbygging i begge land, både på institusjonelt og individuelt nivå. På sørafrikansk side vektlegges deltakelse av vanskeligstilte institusjoner og forskere (Historically Disadvantaged Institutions/Individuals), og unge forskere, i prosjektene. Samarbeidet skal bidra til å utvikle kunnskap for helhetlig og bærekraftig bruk og forvaltning av arealer, i Sør-Afrika og Norge. Forskningsprosjektene skal legge vekt på utfordringer knyttet til klima og/eller miljø, ha sektorovergripende problemstillinger og være tverrfaglige. Forskningsprosjektene inkluderer forskningsorganisasjoner og aktører fra offentlig og/eller privat/frivillig sektor. Prosjektene er også ledet i fellesskap av én sørafrikansk og én norsk prosjektleder. Prosjektene er en samfinansiering mellom Norge og Sør-Afrika og forvaltes av Norges forskningsråd og det sørafrikanske National Research Foundation i fellesskap.

Satsingen på forskning om internasjonale relasjoner, utenriks- og sikkerhetspolitikk gir viktig kunnskap for utformingen av norsk utenriks- og sikkerhetspolitikk. Det handler om Norges forhold til omverdenen, hvordan globale prosesser sammen med økonomisk og politisk utvikling påvirker Norge. Forskning og meningsutveksling som kan bidra til en informert debatt i samfunnet om internasjonale forhold er en sentral del av satsingens formål.

Energi og transport

Styret har ansvaret for innsats for miljøvennlig energi, lavutslipp, petroleum, maritim virksomhet og transport. Innsatsen retter seg i stor grad mot samfunnets og næringslivets behov for omstilling til et nullutslippssamfunn, grønn konkurransekraft og bærekraftig utnyttelse av landets ressurser. Under følger en kortfattet beskrivelse av oppgaver som er lagt til porteføljestyret.

Satsingen på energiforskning støtter en langsiktig og bærekraftig utvikling av energisystemet og skal bidra til omstilling til lavutslippssamfunnet. Satsingen favner bredt og dekker alle bransjer, næringer og samfunnssektorer som produserer varme eller elektrisitet, som utvikler og drifter infrastruktur for energidistribusjon, som bruker fornybar energi og som utvikler og anvender kunnskap og løsninger for redusert energibruk eller omlegging til fornybar energibruk i bygg, områder, transport og industri. Målsettingen er at Norge har nok fornybar energi og et sikkert, robust og fleksibelt energisystem, at samfunnet er klimanøytralt og ivaretar naturmangfold og at omstillingen skjer kunnskapsbasert, inkluderende og rettferdig. Satsingen skal også bidra til at vitenskapelige miljøer innenfor energi og transport er relevante og fremragende. En stor andel av innsatsen rettes mot innovasjon og kunnskapsbygging som er relevant for næringslivet for å sikre at eksisterende og nytt næringsliv innen energi er konkurranse- og omstillingsdyktig.

Forskningsentre for miljøvennlig energi arbeider med forskning som er rettet mot fornybar energi, energieffektivisering, CO₂-håndtering og samfunnsvitenskapelige problemstillinger relatert til energiomstilling. Forskningen skjer i et tett samarbeid mellom forskningsmiljøer, næringsliv og forvaltning. Sentrene gir brukerpartnerne mulighet for langsiktighet, kontinuitet og risikoavlastning i satsingen på forskning. For forskningsmiljøene gir sentrene mulighet for langsiktig kompetanseoppbygging gjennom forskning på et høyt internasjonalt nivå i nært samarbeid med brukere av forskningsresultatene.

Satsingen på forskning, utvikling og demonstrasjon av CO₂-håndteringsteknologi skal bidra til å utvikle teknologi og løsninger for CO₂-håndtering. Satsingen er et samarbeid mellom Gassnova og Norges forskningsråd. Forskningsrådet støtter forskning og utvikling og Gassnova støtter utvikling, pilotering og demonstrasjon. Prioriterte satsingsområder er avkarbonisering av industri- og energiressurser, storskala CO₂-lagre på norsk sokkel og nyskapende teknologiutvikling og løsninger for CO₂-håndtering.

Satsingen på petroleumsforskning skal bidra med forskning og utvikling innenfor petroleumssektoren for økt verdiskaping og sikker, kostnadseffektiv og bærekraftig utnyttelse av petroleumssressursene i et lavutslippssamfunn. Satsingen er avgrenset til olje- og gassvirksomhet og alle prosjekter i porteføljen skal ha kobling til problemstillinger tilknyttet petroleumsvirksomheten i åpne områder på norsk kontinentalsokkel og/eller sikkerhet på landanleggene i Norge. Satsingens tematiske prioriteringer er i tråd med den nyeste OG21-strategien. Satsingen har strukturelle prioriteringer

rettet mot forskerrekuttering, næringslivsinvolvering og brukermedvirkning, samt internasjonalt samarbeid.

Forskningsssentrene for petroleum skal gjennom fokusert og langsiktig forskningsinnsats på høyt internasjonalt nivå løse utfordringer for utnyttelse av petroleumsressursene på norsk sokkel. Næringsrettet forskerutdanning og langsiktig kompetansebygging er sentralt for sentrene. Satsingen har tre løpende sentre som bidrar med løsninger for mer effektiv reservoardrift og for reduksjon av klimagassutslipp på norsk sokkel. Sentrene utvikler kunnskap og teknologi som har stor betydning for verdiskaping og utnyttelse av gjenværende petroleumsressurser og bygger bro til framvoksende næringer som hydrogen og CO₂-lagring.

Porteføljestyret har ansvar for en piloterings- og demonstrasjonssatsing som skal fremme langsiktig konkurransedyktighet i petroleumsnæringen og fortsatt lønnsom og bærekraftig utvinning av ressursene på norsk sokkel i et lavutslippssamfunn. Satsingen bidrar med demonstrasjon og kvalifisering av ny teknologi og nye systemer i nært samarbeid mellom leverandørindustrien, energiselskaper og forskningsinstitutter. Demonstrasjon og kvalifisering skal gjøres under realistiske betingelser offshore eller ved relevante anlegg på land.

Ordningen for transportforskning skal gjennom kunnskap, kompetanse og innovasjon bidra til at transport og mobilitet foregår miljøvennlig, sikkert og effektivt. Den samlede aktiviteten skal bidra til verdiskaping for næringsliv og offentlig sektor, utvikling av nye transportrelaterte næringer samt styrking av forskningsmiljøene. Prioriterte tematiske områder er hhv. bevegelsesfrihet, Zero- klima og miljø, transportsikkerhet og resiliens, samt verdiskaping og konkurransekraft. Ordningen er relevant for transport på vei, bane, sjø og i luften med fokus på et velfungerende transportsystem. En viktig delsetning er Pilot-T-ordningen som er en øremerket satsing fra Samferdselsdepartementet. Pilot-T er et samarbeid mellom Forskningsrådet og Innovasjon Norge.

Satsingen på maritim virksomhet og offshore operasjoner skal støtte forskning, utvikling og innovasjon som bidrar til bærekraftig vekst og verdiskaping, økt konkurranseevne og eksport fra maritim næring, og realisering av det maritime potensialet i utviklingen av grønn skipsfart og digitale løsninger. Gjennom forskning skal satsingen bidra til ny kompetanse og innovasjoner innenfor de tematiske prioriterte områdene digitalisering av maritim næring, grønn skipsfart og sikkerhet til havs. Satsingen retter seg mot hele den maritime næringen og forskningsmiljøer på teknologiske og samfunnsvitenskapelige tema av betydning for norsk maritim næring.

Den tverrgående satsingen på havteknologi omfatter overføring av kompetanse og teknologi mellom havnæringene. Satsingen tilrettelegger for overføring av kompetanse, og utvikling og anvendelse av teknologier som kan gi bærekraftig verdiskaping og nye muligheter både i eksisterende og framvoksende havnæringer.

Helse

Styret har ansvar for hele bredden fra helsefremmende tiltak og forebygging, via diagnostikk, behandling og rehabilitering, til organisering og effektivisering av helse- og omsorgstjenestene. God folkehelse, trygge helsetjenester av høy kvalitet og en konkurransedyktig helsenæring er mål for Forskningsrådets innsats. Styret skal videreutvikle porteføljen for å bidra til et bærekraftig helse-,

omsorgs- og velferdstilbud til alle. Under følger en kortfattet beskrivelse av oppgaver som er lagt til porteføljestyret.

Porteføljestyret har ansvar for å fremme forskning og forskningsbasert innovasjon av høy kvalitet som kan bidra til bedre folkehelse, økt livskvalitet og redusert sosial ulikhet i helse. Satsingen skal fremme ny kunnskap om forekomst av og årsaker til uhelse og helse, og om utvikling, implementering og effekt av helsefremmende tiltak. Satsingen bidrar til norsk deltakelse i nordisk- og annet internasjonalt samarbeid som deltakelse i europeiske partnerskap om persontilpasset forebygging, sykdommer i hjernen og nervesystemet, mat, miljø og helse.

Satsingen på god og treffsikker diagnostikk, behandling og rehabilitering skal gjennom klinisk forskning bidra til at pasienten får god og treffsikker diagnostikk, behandling, rehabilitering og habilitering gjennom hele sykdomsforløpet. Det er et mål å ivareta forskningsbehov hos den kommunale helse- og omsorgstjenesten, i spesialisthelsetjenesten og i tannhelsetjenesten, deriblant å ivareta forskning om sykdommer som representerer store samfunnsutfordringer og forskningsvake områder. Satsingen bidrar også i de Europeiske partnerskapene på relevante områder, bl.a. persontilpasset medisin, sjeldne sykdommer og initiativer på kreftområdet.

Porteføljestyret har ansvar for å bidra til at forskning og innovasjon gir økt kvalitet, kompetanse og effektivitet i helse-, omsorgs- og velferdstjenestene. Satsingen skal styrke kunnskapsgrunnlaget for de tematisk prioriterte områdene og løfte kvaliteten innenfor forskningsvake områder, styrke praksisnær forskning i miljøer med ansvar for utdanning av fagpersoner til tjenestene, særlig innenfor utdanninger med kort forskningstradisjon, samt styrke den internasjonale orienteringen i tjenesteforskningen. Det skal utvikles forsknings- og innovasjonsmiljøer og nettverk på tvers av fag og institusjoner, bidra til økt samarbeid mellom sektorer, forskere, tjenesteutøvere og brukere på alle nivåer, og bidra til økt innovasjon, gjennom spredning og implementering av forskningsresultater i tjenestene og utdanningene. Satsingen bidrar til partnerskapet *European partnership on transforming health and care systems*.

I samarbeid med Kommunenes strategiske forskningsorgan skal Forskningsrådet bidra til å styrke kunnskap og kompetanse i de kommunale helse- og omsorgstjenestene gjennom en målrettet forskningssatsing som starter opp i 2024.

Porteføljestyret har ansvar for at forskning på kvinners helse dekker kunnskapshull på feltet og kan bidra til god helse for kvinner eller redusere kjønnsbasert ulikhet i helse samt som hvordan helse- og omsorgstjenestene best kan tilpasses kvinners behov.

Forskningsssentre for klinisk behandling har som mål å etablere kliniske forskningsmiljøer som gjennom fremragende forskning bidrar til å bedre behandlingen av norske pasienter. Forskningen i sentrene skal løse identifiserte grunnleggende problemer knyttet til klinisk behandling i samarbeid mellom forskningsinstitusjoner, helseforetak og aktører utenfor forskningssektoren, og på tvers av fagområder og disipliner. Brukere i form av pasienter/pasientorganisasjoner og/eller pårørende skal være inkludert.

Pilot Helse har som mål å bidra til bærekraft i helse- og omsorgstjenestene og samtidig verdiskapning i norsk helsenæring. Satsingen skal stimulere samarbeidet mellom næringslivet og helsesektoren med midler som lyses ut til forsknings- og innovasjonsløp fra idé til implementering i helsetjenestene. Målet er å få innovative løsninger raskere ut til pasienter og brukere, gjennom

utvikling av en konkurransedyktig helsenæring som bidrar til å møte utfordringer i helsesektoren. Satsingen skal støtte innovasjonsløp som vanligvis ikke kan støttes gjennom eksisterende virkemidler, og bidra til risikoavlastning for både private og offentlige aktører. Den skal også bidra til utvikling av FoUol-systemet og økt industrialisering av helsenæringen.

Det europeiske fellesprogrammet *JPI Antimikrobiell resistens* er en global samarbeidsorganisasjon bestående av 29 nasjoner som arbeider for å redusere antimikrobiell resistens. Én helse-perspektiv er innarbeidet i programmets strategiske planer og i utlysningene. Dette er avgjørende for om vi klarer å bremse utviklingen av antibiotikaresistens.

Det europeiske fellesprogrammet *Alzheimer og andre nevrodegenerative sykdommer* er et europeisk forskningsprogram med 30 deltakende land (inkludert tre land utenfor Europa) som har som mål å bekjempe nevrodegenerative sykdommer, særlig demens. Programmet skal frambringe ny kunnskap om hvordan sykdommene oppstår og kan forebygges, og om behandling og pleie av pasienter som rammes av sykdommene.

Active and Assisted Living Research and Development Programme er et europeisk samarbeidsprogram basert på Romatraktatens art. 185. Omfanget av støtten fra Norge varierer fra år til år med antall utlysninger og suksessraten for søknader med norske partnere. Beslutningsorgan er den internasjonale styringsgruppen AAL. Programmet er nå i en avvikingsfase, det vil ikke investeres i nye prosjekter.

Klima og miljø

Styret har ansvar for grunnleggende og sektorovergripende innsats overfor klima, miljø, natur og sirkulær økonomi og overordnet ansvar for forskning for polare områder. Dette omfatter økosystemeffekter av menneskenes påvirkning, effekter av klima- og naturendringer, reduksjon av klimagasser, arealbruk og naturinngrep og samfunnets tilpasning og omstilling knyttet til klimaendringene. Under følger en kortfattet beskrivelse av oppgaver som er lagt til porteføljestyret.

Satsingen på klimaforskning skal bidra til å dekke Norges kunnskapsbehov om klima og klimaendringer, samt levere kunnskap for rask omstilling. Satsingen dekker hele bredden av forskning om klima. Dette inkluderer forståelsen av naturlige variasjoner i klimasystemet og menneskenes påvirkning på klimaet, klimaets påvirkning på natur og samfunn, tilpasning til klimaendringer og sårbarhet, og virkemidler og tiltak for omstilling til et bærekraftig samfunn med netto null utslipp.

Forskningssatsingen på marine ressurser og miljø skal øke kunnskapen om marine økosystemer og konsekvensene av ulike menneskeskapt påvirkninger på det marine miljøet. Kunnskap om forekomst og effekter av menneskelig påvirkning er viktig for forståelse og forvaltning av hav- og kystområder og for hvordan vi kan sikre forsvarlig miljøkvalitet og god mattrygghet. God kunnskap om økosystemenes struktur, funksjon, variasjon og endring er helt avgjørende for kunnskapsbasert forvaltning. Slik kunnskap er også grunnleggende for all aktivitet i havet og langs kysten – inkludert utnyttelse av ressurser, innovasjon og næringsutvikling. En vedvarende innsats på grunnleggende og forvaltningsrettet forskning er også nødvendig for å sikre nasjonale interesser og bidra til den internasjonale kunnskapsutviklingen. Satsingen skal også bidra til et styrket kunnskapsgrunnlag for gode og effektive forvaltningsprosesser. Ønsket om bærekraftig utnyttelse av marine ressurser

krever en kunnskaps- og økosystembasert forvaltning med helhetlig tilnærming, og krever kunnskap fra både natur- og samfunnsvitenskap og fra humaniora. Forskning innenfor området skal bidra til økt kunnskap om hvilke faktorer som sikrer eller hindrer slik forvaltning av de marine ressursene. Satsingen retter seg mot norske forskningsinstitutter, universiteter, høyskoler og andre forskningsmiljøer, i tillegg til forvaltning, næringsliv og samfunnet for øvrig. Satsingen inkluderer grunnforskning og anvendt forskning, samt internasjonalt samarbeid.

Polarforsknings-satsingen er Forskningsrådets målrettede arena for å oppnå bredde og høy kvalitet i norsk polarforskning, og skal bidra til å ivareta Norges særlige ansvar for å framskaffe forskningsbasert kunnskap. Satsingen bidrar først og fremst med kunnskap relevant for klima- og økosystemforståelse i de polare områdene. Denne kunnskapen er viktig for økosystembasert forvaltning og en bærekraftig nærings- og samfunnsutvikling i de polare områdene. Satsingen er også relevant for norsk utenrikspolitikk og offentlig forvaltning, og gir viktige kunnskapsbidrag innenfor geopolitikk og samfunnsutvikling.

Det europeiske fellesprogrammet *JPI Cultural heritage and global change* har som mål å utvikle forskningsbasert kunnskap for en bærekraftig bruk og forvaltning av vår uerstattelige kulturarv, som møter de globale utfordringer og bidra til utviklingen av samfunnet i et langsiktig perspektiv.

Satsingen på miljøforskning for en grønn samfunnsomstilling har som mål å styrke kunnskapsgrunnlaget for en bærekraftig samfunnsutvikling og en grønn omstilling av samfunnet. Dette er Forskningsrådets hovedsatsing på miljøforskning og dekker landbasert miljø, ferskvann og luft. Satsingen skal bidra med økt kunnskap om sentrale miljøutfordringer, og gi forvaltning, næringsliv og samfunnet for øvrig et bedre grunnlag for å treffe beslutninger.

Forskning om sirkulær økonomi har som mål å utvikle kunnskap for alle aspekter ved den sirkulære økonomien, både landbasert og marint. Sirkulær økonomi betyr her at miljø- og klimabelastningen av forbruk og produksjon er så liten som mulig ved at vi forbruker naturressurser og produserer varer av dem på en måte som sørger for at minst mulig går tapt i kretsløpet og at ressursene blir brukt igjen og igjen. Det inkluderer både biologiske og ikke-biologiske ressurser. Satsingen har også ansvar for å utvikle kunnskap for en sosial bærekraftig sirkulær økonomi.

Arven etter Nansen (2018 – 2024) er et nyskapende og helhetlig arktisk forskningsprosjekt som skal gi integrert kunnskap om et havklima og økosystem i rask endring. Prosjektet er en stor norsk satsing der ti polarforskningsinstitusjoner har gått sammen for å øke kunnskapsgrunnlaget om havområdene, økosystemene og dynamikken i det sentrale og nordlige deler av Barentshavet frem til Polhavet. Forskningen vil få stor betydning for havforvaltning og forståelsen av hvordan det marine økosystemet påvirkes av klima og menneskelig aktivitet. Prosjektet tar i bruk det nye isgående forskningsfartøyet «FF Kronprins Haakon». Totalt er prosjektet på 720 mill. kr, hvorav 50 % er egenandel. Resterende finansiering er delt likt mellom Forskningsrådet og Kunnskapsdepartementet.

Det europeiske fellesprogrammet *Climate - Connecting Climate Knowledge for Europe* er et samarbeid om forskningsfinansiering og -prioriteringer av forskning på klimaendringer. Det legges vekt på anvendelse av forskningen. Norsk deltakelse dreier seg om å legge midler i aktiviteter som felles utlysninger (hittil seks), fra ulike porteføljer som ser innsatsen som gunstig for sin måloppnåelse.

Det europeiske fellesprogrammet *Urban Europe* er rammen for en serie europeiske fellesutlysninger med bidrag fra Kommisjonen knyttet til bærekraftig byutvikling, der Forskningsrådet har deltatt. I perioden 2022-2028 vil de nye utlysningene under budsjettformålet skje gjennom det europeiske partnerskapet Driving Urban Transitions to a Sustainable Future (DUT).

Water4All: Water Security for the planet er et samfinansiert partnerskap under Horizont Europa der Forskningsrådet bidrar med norsk finansiering. Norge er representert i partnerskapet ved NIVA og Forskningsrådet. Klima- og miljødepartementet er ansvarlig departement. Partnerskapet skal fremme transformasjoner i hele forsknings- og innovasjonssystemet for vann, og bidra til samarbeid mellom ulike aktører. Partnerskapet vil etablere en portefølje av multinasjonale og tverrsektorielle tilnærminger, som ivaretar politiske, miljømessige, økonomiske, teknologiske og samfunnsmessige hensyn som kan bidra til vannsikkerhet for alle. Norge er representert i Water4all sitt Governing Board ved Forskningsrådet og Miljødirektoratet, og i Scientific and Technological Board.

Porteføljestyret har ansvar for en ordning som har som mål å etablere eller delta i eksisterende internasjonale nettverk rettet mot globale miljø- og klimaproblemstillinger, for å øke deltakelse og påvirkning på den internasjonale forskningsarenaen.

Svalbard Science Forum skal bidra til god samordning av nasjonal og internasjonal forskningsaktivitet og styrke samarbeidet mellom enkeltforskere og mellom forskningsinstitusjoner på Svalbard. Forumet bidrar til økt samarbeid og mobilitet mellom forsknings- og monitoreringslokalitetene på Svalbard. SSF administrerer to støtteordninger på vegne av Forskningsrådet, Svalbard Strategic Grant og Arctic Field Grant. Disse støtteordningene bidrar til bedre koordinering og samarbeid om forskningsaktivitet, deling av data, redusert fotavtrykk fra forskningsaktivitet, samt å styrke rekrutteringen av unge polarforskere

Mat og bioressurser

Styrets portefølje omfatter mat og bioressurser fra både hav og land. Styret har ansvaret for innsats for bærekraftig verdiskaping og forvaltning i norsk landbruk, skogbruk, fiskeri, havbruk og matindustri, langs hele verdikjeden. Det er viktig at porteføljen bygger kunnskap som blir brukt av også næringsliv og offentlig sektor. Samfunnsoppdraget om bærekraftig fôr er forankret i dette styret. Under følger en kortfattet beskrivelse av oppgaver som er lagt til porteføljestyret.

Forskning på bærekraftig verdiskaping i mat- og biobaserte næringer har som mål å bidra til økt verdiskaping i norske bionæringer og kunnskap om betydningen av fornybare, landbaserte bioressurser for bærekraftig landbruk og matproduksjon. Reduserte klimagassutslipp og tilpasning til klima i endring innenfor jordbruk og skogbruk står sentralt, i likhet med bærekraftige matsystemer og bioøkonomiens betydning for kunnskap om sammenhenger mellom matproduksjon og klima, biodiversitet, forbruker og folkehelse.

Satsingen på havbruksforskning har som hovedmål å levere kunnskap og løsninger for sosialt, økonomisk og miljømessig bærekraftig vekst og utvikling i norsk havbruksnæring, og sikre og videreutvikle Norges ledende posisjon innenfor havbruksforskning. Prioriterte forskningsområder er samfunnsperspektiver, forvaltning og marked; fiskehelse og fiskevelferd; produksjonsbiologi, ernæring, avl og genetikk; samt produksjons- og foredlingsteknologi. Satsingen har et klart

næringsfokus og retter seg mot hele verdikjeden i havbruk, og inkluderer alle deler av leverandørindustrien, produsenter, foredling og marked.

Porteføljestyret har ansvar for å styrke kunnskapsgrunnlaget for økosystembasert fiskeriforvaltning samt øke verdiskapingen i hele verdikjeden fra høsting av marine ressurser via foredling til marked. Fiskeriene har gjennom hele vår historie vært avgjørende for utvikling og bosetting langs kysten. Fiskeri er fortsatt en bærebjelke for økonomi, samfunnsutvikling og matsikkerhet. Økt bærekraftig verdiskaping i den marine verdikjeden krever en bedre forståelse av konsekvensene av ulike rammevilkår, både formelle og uformelle, som næringen opererer innenfor. Kunnskap om bioøkonomisk kretsløpstilnærming som bidrar til full utnyttelse av høstede marine ressurser er også viktig tema i denne sammenhengen. Satsingen vil være rettet mot forskning som kan bidra til å redusere uheldige miljøeffekter av høsting, i tillegg til forskning på omfang og konsekvenser av høsting. Satsingen retter seg mot norske forskningsinstitutter, universiteter, høyskoler og andre forskningsmiljøer, i tillegg til forvaltning, næringsliv og samfunnet for øvrig. Satsingen inkluderer grunnforskning, anvendt forskning og innovasjon, samt internasjonalt samarbeid.

Muliggjørende teknologier

Styret har ansvaret for IKT, nano- og bioteknologi, som har et bredt spekter av anvendelsesområder og potensial til å bidra til store endringer for individ, samfunn og næringer. Teknologiområdene skal på en samfunnsansvarlig måte videreutvikles og tas i bruk gjennom konvergens mellom teknologiene, med ulike fagdisipliner og med privat og offentlig sektor. Viktige områder er kunstig intelligens og digital sikkerhet. Styret skal se innsatsen, utvikling og bruk av teknologiene i lys av internasjonale trender og norske fortrinn. Under følger en kortfattet beskrivelse av oppgaver som er lagt til porteføljestyret.

Forsknings- og innovasjonssatsingen på kunstig intelligens skal frembringe kompetanse for å gjøre Norge i stand til å møte både utfordringene og mulighetene som KI vil gi framover. Satsingen følger tre spor: Større innsikt om hvilke konsekvenser teknologiutviklingen har for samfunnet; mer kunnskap om nye digitale teknologier; samt styrke innovasjon i næringslivet og offentlig sektor.

Satsingen på bioteknologi for verdiskaping har som mål å fremme utvikling og anvendelse av bioteknologi som bidrar til innovasjon knyttet til å løse store samfunnsutfordringer på en ansvarlig måte. Midlene skal bidra til nyskapende bioteknologisk kompetanse og metodikk og til bærekraftig teknologi- og næringsutvikling, eksempelvis innenfor helse, landbruk, marin sektor og prosessindustrien.

Forskningsssatsingen på IKT og digital innovasjon har som mål å bygge robuste IKT-miljøer, få frem en betydelig andel dristige IKT-prosjekter og koble Forskningsrådets IKT-portefølje mot nasjonale behov for IKT-forskning og innovasjon på sentrale samfunnsområder. Midlene skal bidra til å få redusert gapet mellom etterspurt og tilgjengelig IKT-kompetanse for å styrke omstillingskapasiteten i næringslivet, i offentlig sektor og i samfunnet ellers.

Forskningsssatsingen på nanoteknologi og avanserte materialer har som mål å bygge fremragende kunnskap og bærekraftige løsninger og innovasjoner basert på nanoteknologi, mikroteknologi og avanserte materialer. Innsatsen på nanoteknologi, mikroteknologi og avanserte materialer er ikke avgrenset til spesifikke anvendelser, men skal gi positive bidrag i møtet med samfunnsutfordringene

og bærekraftsmålene. Forskningen som finansieres skal ivareta forventninger om ansvarlig forskning og innovasjon.

Satsingen på teknologikonvergens har som mål få frem grensesprengende teknologi og radikale innovasjoner gjennom teknologikonvergens knyttet til de muliggjørende teknologiene. Midlene skal bidra til bærekraft og løse samfunnsutfordringer, og både utvikling og implementering av ny teknologi skal gjøres innenfor rammen av ansvarlig forskning og innovasjon (RRI). Midlene skal også bidra til å utvikle Forskningsrådet som en samfunnsansvarlig aktør og fremme gode, fremtidsrettede og samfunnsansvarlige interaksjoner mellom forskning, teknologi, næringsliv og samfunn.

Samisk samfunn og kultur

Porteføljen for Samisk samfunn og kultur finansierer forskning som skal bidra til å utvikle ny kunnskap for at den samiske folkegruppen skal kunne sikre og utvikle språket sitt, kulturen sin og samfunnslivet sitt. Porteføljens bredde omfatter forskning på samiske problemstillinger innenfor hovedsakelig humaniora og samfunnsvitenskap, men er også åpen for naturvitenskapelig forskning innenfor feltet klima og miljø som har en direkte tilknytning til humaniora og samfunnsvitenskap. Porteføljestyret skal gi strategiske råd om forskning og innovasjon innenfor porteføljeområdet Samisk, og gi støtte til prosjekter som bidrar til målene som er satt for porteføljen.

Satsingen på samisk forskning har som mål å bidra til å ivareta Norges særlige ansvar for å utvikle ny forskningsbasert kunnskap for at den samiske folkegruppen skal kunne sikre og utvikle de samiske språkene, den samiske kulturen, sitt samfunnsliv og sine næringer. Satsingen har bredt definerte prioriterte temaområder: Historie; kulturarv og kulturuttrykk; språk; levekår og befolkningsutvikling; oppvekst og utdanning; samisk samfunnsbygging; klima, miljø og næringsutvikling. Anvendelsesområdene er hovedsakelig offentlig sektor og de tilhørende politikfeltene, men resultatene skal også komme til nytte innenfor samiske næringer, bransjer og områder. Prioriteringen skal videre stimulere til samarbeid mellom institusjoner og/eller lokale eller regionale samiske forskningsmiljøer, samt til internasjonalt samarbeid.

Velferd og utdanning

Styret har ansvaret for innsats overfor velferdssamfunnets sosiale og økonomiske bærekraft og skal bidra til et mangfoldig samfunn med høy tillit og begrenset utenforskap, et omstillingsdyktig og inkluderende arbeidsliv og en kompetent befolkning som deltar aktivt i utdanning, arbeid og samfunnsliv. Ansvaret omfatter også makroøkonomiske utfordringer, migrasjon, medier, kultur og sivilsamfunn. Samfunnsoppdraget om inkludering av flere barn og unge i utdanning, arbeid og samfunnsliv er forankret i dette styret. Under følger en kortfattet beskrivelse av oppgaver som er lagt til porteføljestyret.

Forskningssatsingen om velferd, arbeidsliv og migrasjon skal bidra med forskning av høy kvalitet om samfunnsutfordringer innenfor velferd, arbeidsliv, integrering og migrasjon. Målet er å bygge kunnskap som er relevant for politikutvikling, forvaltning og praksis.

Porteføljestyret har ansvar for forskning og innovasjon i utdanningssektoren. Satsingen skal dekke hele utdanningssektoren – fra barnehage og skole til høyere utdanning og voksnes læring, og bidra til å styrke utdanningenes kvalitet og relevans. Satsingen skal også styrke samspillet mellom

utdanningssystemet og den læringen og kunnskapsutviklingen som skjer i samfunns- og arbeidsliv. Prioriterte temaområder er læringsprosesser, vurderingsformer og læringsutbytte; praksis, profesjonsutøvelse og kompetanseutvikling; styring, ledelse, organisering og resultatoppnåelse; samt utdanning, samfunn og arbeidsliv.

Satsingen på forskningskompetanse for utvalgte profesjonsutdanninger er rettet mot fire utdanningsgrupper: Helse- og velferdsutdanninger, lærerutdanning, ingeniørutdanning og økonomisk-administrative utdanninger. Utlysninger er samfinansiert med andre relevante ordninger på utdannings- og profesjonsfeltene i Forskningsrådet.

Forskning på samfunnsutviklingens kulturelle forutsetninger skal bidra med kunnskap av høy kvalitet om de kulturelle forutsetningene for samfunnsutviklingen. Satsingen er et sentralt virkemiddel for å styrke humanistisk forskningsinnsats på områder med store samfunnsutfordringer, med mål om et bredest mulig kunnskapsgrunnlag for politiske veivalg. En måte å gjøre dette på er å bidra til kulturperspektivet i forskning om helse, natur og klima, teknologi og velferd.

Forskningssatsingen på kultur- og mediesektoren har som mål å bidra med kunnskap om utfordringer og muligheter knyttet til endringer i teknologiske og økonomiske rammebetingelser i kultur- og mediesektoren, og om medie- og kulturpolitikk. Forskingen skal ha høy kvalitet og gi relevant kunnskap for politikkutvikling, forvaltning og aktører på disse feltene. Satsingen skal både styrke solide forskningsmiljøer og løfte miljøer innenfor områder med mindre etablerte forskningstradisjoner og tilrettelegge for kompetansebygging.

Forskningssatsingen på makroøkonomiske utfordringer skal fremskaffe kunnskap for å kunne forklare sentrale makroøkonomiske utfordringer som grunnlag for å utforme en økonomisk politikk som kan bidra til å løse disse utfordringene. Det er igangsatt forskning på makroøkonomiske virkninger av økonomiske sjokk som følger av koronapandemien, oljeprisfall og uro i valutamarkedene samt forskning om de økonomiske tiltakene som ble iverksatt for å motvirke negative virkninger av pandemien.

Skatteøkonomisk forskning skal utvikle kunnskapen om skatt og økonomi og bidra til et sterkt faglig miljø for skatteøkonomisk forskning i Norge. Satsingen vektlegger empirisk og teoretisk forskning innenfor temaene a) skattegrunnlag og realøkonomiske virkninger, b) fordelingsvirkninger samt c) etterlevelse og skatteforvaltning. Satsingen, som finansieres av Finansdepartementet og Skatteetaten, har tildelt midler til to sentre for skatteøkonomisk forskning ved hhv. Norges miljø- og biovitenskapelige universitet og Universitetet i Oslo.

Tilskuddsordningen for de regionale vitensentrene skal støtte populærvitenskapelig opplevelses- og læringssentre innenfor matematikk, naturvitenskap og teknologi der de besøkende lærer ved å eksperimentere selv. De regionale vitensentrene skal være et tilbud for skoleverket og allmennheten i sin region. Videre skal de samarbeide med ulike lokale formidlere innenfor sin region, som vitenskaps- og naturhistoriske museer, Newtonrom og andre formidlere av realfaglig kompetanse. De skal fungere som ressursentre for andre tiltak og institusjoner innenfor interaktiv formidling.

Administrerende direktør

Forvaltningsoppgaver

Forskningsrådet har ansvar for grunnbevilgningen til 33 institusjoner omfattet av Retningslinjer for statlig grunnbevilgning til forskningsinstitutter og forskningskonsern. Grunnbevilgningens formål er å sikre en instituttsektor som kan tilby næringsliv, offentlig sektor og/eller samfunnsliv relevant kompetanse og forskningstjenester av høy internasjonal kvalitet. Instituttene skal bruke grunnbevilgningen til langsiktig kunnskaps- og kompetanseoppbygging, relevant for dagens og framtidens brukere. Grunnbevilgningen tildeles og fordeles, og skal anvendes, ihht. ovenfor nevnte retningslinjer. Bevilgningen består av en fast del og en resultatbasert del som fordeles ut fra instituttens skår på indikatorer for kvalitet og relevans. Forskningsinstitutter som mottar grunnbevilgning gjennom Forskningsrådet deles inn i fem såkalte instituttarenaer i henhold til det departement som finansierer deres grunnbevilgning:

- Miljøinstitutter med grunnbevilgning fra Klima- og miljødepartementet
- Primærnæringsinstitutter med grunnbevilgning fra Landbruks- og matdepartementet
- Primærnæringsinstitutter med grunnbevilgning fra Nærings- og fiskeridepartementet
- Samfunnsvitenskapelige institutter med grunnbevilgning fra Kunnskapsdepartementet
- Teknisk-industrielle institutter med grunnbevilgning fra Nærings- og fiskeridepartementet

Forskningsmidler for jordbruk og matindustri er finansiert av Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter og Forskningsmidler over jordbruksavtalen. Hovedformålet er forskning og kompetansebygging knyttet til landbruksproduksjon og -produkter som nyttes til ervervsmessig framstilling av nærings- og nytelsesmidler. Avgiftsmidlene benyttes til prosjekter innenfor hele verdikjeden, fra primærleddet til industri- og forbrukerleddet. Utlysning av forskningsmidler kunngjøres på Landbruksdirektoratets hjemmesider og via Forskningsrådets elektroniske søknadssystem. Forskningsprosjektene skal bidra til økt konkurransekraft samt lønnsomme og bærekraftige verdikjeder i jordbruk og matindustri. Bevilgningsvedtakene fattes av styret for Forskningsavgift på landbruksprodukter og styret for Forskningsmidler over jordbruksavtalen. Forskningsrådet har ansvar for søknadmottak, søknadsevaluering og prosjektoppfølgning.

Finansmarkedsfondet støtter forskning og allmennopplysning som gir bedre kunnskap om hvordan finansmarkedene fungerer samt økt etisk bevissthet. Finansdepartementet oppnevner styret og har fastsatt vedtekter og regelverk for fondet. Sekretariatsfunksjonen ivaretas av Forskningsrådet. Styret legger i utgangspunktet til grunn en tilnærmet lik fordeling av midler til allmennopplysning og midler til forskning inkludert doktorgradsutdanning.

Designrevet innovasjonsprogram skal styrke innovasjons- og konkurranseevnen til næringsliv og offentlige virksomheter gjennom å gi støtte til å gjennomføre idéfasen av en innovasjonsprosess. Design og arkitektur Norge (DOGA) er programeier med ansvar for strategisk og faglig innretning på programmet, samt oppfølging av prosjekter. Forskningsrådet deltar i saksbehandling av søknader, har en rådgiverrolle i forhold til søknadenes FoU-kvalitet og er ansvarlig for kredittvurderinger og utbetaling av midler.

HelseOmsorg21-monitor viser statistikk om forsknings- og innovasjonsaktiviteter innenfor helse og omsorg i Norge. Formålet er å samle relevant statistikk på ett sted og gi et godt kunnskapsgrunnlag

for beslutninger på alle nivåer. I monitoren finnes interaktive figurer som viser statistikk om blant annet økonomiske og personalmessige ressurser, hvilke sykdommer det forskes på, forskningsresultater, og hvilke sykdommer som er utbredt i befolkningen.

Ordningen for utvikling av kunnskapsgrunnlaget går til å finansiere nasjonale evalueringer av fag og tema i norsk forskning og finansiering av forskning og kunnskapsinnhenting knyttet til statsbudsjettanalyse, bibliometri og innovasjon, samt FoU-statistikk for næringslivet. Brukere av analysene og statistikken er departementer, forskningsinstitusjoner, brukere av forskning, offentlige instanser og Forskningsrådet selv.

Tiltakene for forskningskommunikasjon skal underbygge eller støtte Forskningsrådets nasjonale ansvar for forskningsformidling, kompetanseoppbygging, kunnskapsinnhenting og analyse, inkl. infrastrukturtiltak for forskning på forskningskommunikasjon og kompetansehevende tiltak for sektoren under ett. Tiltakene omfatter også aktiviteter i tilknytning til nasjonale formidlingstiltak som Forskningsdagene og Nysgjerriger. Budsjettet til formidling går til å finansiere drift og utvikling av Forskningsdagene som plattform for synliggjøring av forskning nasjonalt. Videre skal det finansiere drift og utvikling av skoletiltaket Nysgjerriger, et nasjonalt tilbud til elever og lærere i grunnskolen (1. – 7. trinn). Budsjettet til forskningskommunikasjon går til å finansiere medlemskap og støtte til utvikling av nettavisen forskning.no, samt nasjonal kompetansebygging innen som skal bidra til styrke innsikten i utviklingen av forskningskommunikasjon i Norge. Videre skal budsjettet dekke gjennomføring og analyser av tidsserier på befolkningens holdninger til forskning og tilliggende temaer samt finansiere aktiviteter som skal fremme kritisk tenkning og forståelse for forskning og kunnskap.

Simula Research Laboratory AS er organisert som et aksjeselskap med KD som eier. Selskapet har som formål å drive grunnleggende, langsiktig forskning på utvalgte områder innenfor kommunikasjonsteknologi, distribuerte programsystemer, programvareutvikling, vitenskapelig databehandling, IKT-sikkerhet og kryptografi, og kombinere dette med utdanning av forskere og innovasjons- og kommersialiseringsvirksomhet. Forskingen er særlig rettet inn mot IKT-områdene programvare og vitenskapelig databehandling, kommunikasjonssystemer, maskinlæring og IKT-sikkerhet.

Strategiske bevilgninger til Havforskningsinstituttet skal bygge opp under forvaltningsmessige kunnskapsbehov og forskningspolitiske prioriteringer ved Havforskningsinstituttet. NFD har øremerket midler til dette formålet.

Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter skal sikre økonomisk grunnlag for forskning knyttet til landbruksprodukter. Fondsmidlene kommer inn via forskningsavgift på norskproduserte og importerte landbruksvarer. Fondet har med utgangspunkt i vedtektene et særskilt ansvar for finansiering av landbruks- og matforskningen ved NOFIMA. Dette ivaretas gjennom bidrag til instituttets satsing på strategiske programmer. Prosjektenes vitenskapelige kvalitet vurderes etter Forskningsrådets retningslinjer.

Retur-EU er en rammestyrt kompensasjonsordning som sikrer norske institutters betydelige deltagelse i Horisont Europa-prosjekter. Ordningen er etablert fordi EUs finansieringspolicy baserer seg på at de aller fleste av EUs forskningsinstitusjoner har vesentlig høyere offentlig grunnfinansiering enn det norske forskningsinstitutter har, og den kompenserer for noe av gapet mellom EUs finansiering og faktiske kostnader. Tildelingen fra Retur-EU til hvert enkelt institutt

fungerer som en resultatbasert, styrking av grunnbevilgningen og skalerer med instituttets samlede bevilgning fra Horisont Europa.

Kilden kunnskapssenter for kjønnsperspektiver og kjønnsbalanse i forskning inngår i oppdragsvirksomheten til Norges forskningsråd. Kilden har et nasjonalt ansvar for å fremme kjønnsforskning, og kjønnsperspektiver og kjønnsbalanse i forskning og innovasjon gjennom å formidle og sammenstille forskning. Kilden mottar grunnfinansiering fra Forskningsrådet. I tillegg finansierer Kilden deler av sin virksomhet gjennom betalte oppdrag.

Teknologirådet er et uavhengig, offentlig organ som gir råd til Stortinget og øvrige myndigheter om ny teknologi. Teknologirådets arbeid skal fremme en bred offentlig debatt om teknologiutviklingen og involverer både eksperter, beslutningstakere, interessenter og lekfolk.

Tabeller

Tabeller

Tabell: Portefølje per kap. og post. 1 000 kroner.

	Kap.post/ Porteføljestyre	Banebrytende forskning	Demokrati og global utvikling	Energi og transport	Forsknings- systemet	Helse	Innovasjon	Klima og miljø	Mat og bioressurser	Muliggjørende teknologier	Samisk samfunn og kultur	Velferd og utdanning	Adm.dir/ Annet	Totalsum
AID	AID Kap. 601.50			-		35 150						130 000		165 150
BFD	BFD Kap. 800.50					14 925						35 896		50 821
DFD	DFD Kap. 1500.50		9 360				3 200			89 140				101 700
	DFD Kap. 1500.51												48 437	48 437
	DFD Kap. 1541.22												1 000	1 000
ED	ED Kap. 1850.50			891 200	6 500			22 000					13 500	933 200
FD	FD Kap.1700.52		1 000		6 400					14 500			100	22 000
FIN	FIN Kap. 1600.50											24 200	15 100	39 300
HOD	HOD Kap. 780.50		11 112		2 000	396 349						500	3 153	413 114
JD	JD Kap. 400.50		46 143							20 791		2 158		69 092
KD	KD Kap. 201.50				13 500							217 100		230 600
	KD Kap. 226.71				115 585									115 585
	KD Kap. 285.51	95 000	42 478	59 497	1 039 583	166 376	416 945	176 453	19 756	631 744		91 702	274 439	3 013 973
	KD Kap. 285.52	1 489 521	1 292		113 210		2 635	9 635		-	10 000		142 852	1 769 145
	KD Kap. 287.70											245 303		245 303
KDD	KDD Kap. 500.50		28 618				25 392	2 865			3 600	1 766	1 500	63 741
KLD	KLD Kap. 1410.50		450		2 950								238 817	242 217
	KLD Kap. 1410.51			130 298	3 275	3 230		242 983	21 059				8 032	408 877
KUD	KUD -					6 350								6 350
	KUD Kap. 325.52											30 510		30 510
LMD	LMD Kap. 1137.50		-	-	2 000		-	2 000	178 261				1 895	184 156
	LMD Kap. 1137.51												207 760	207 760
NFD	NFD Kap. 920.50				9 049		1 023 979			69 102			549 870	1 652 000
	NFD Kap. 920.51			168 700	1 000			51 186	226 317	5 142			159 155	611 500
SD	SD Kap. 1301.50		1 100	110 100										111 200
UD	UD - Utenriksdept.				2 000									2 000
	UD Kap.118.50		51 798											51 798
	UD Kap.159.75		3 000											3 000
	UD Kap.161.50		192 150											192 150
	UD Kap.161.71											21 100		21 100
Sum	Sum departementene	1 584 521	388 501	1 359 795	1 317 052	622 380	1 472 151	507 122	445 393	830 419	13 600	533 832	1 932 013	11 006 779
Diverse		-	-	-	2 000	11 249	20 000	22 383	5 000	-		2 300	290 000	352 932
Totalsum		1 584 521	388 501	1 359 795	1 319 052	633 629	1 492 151	529 505	450 393	830 419	13 600	536 132	2 222 013	11 359 711

Norges forskningsråd

Besøksadresse: Drammensveien 288
Postboks 564
1327 Lysaker

Telefon: 22 03 70 00
Telefaks: 22 03 70 01

post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no

Publikasjonen kan lastes ned fra
www.forskningsradet.no/publikasjoner

ISBN 978-82-12-04048-9 (pdf)

